

Warszawa, 16 stycznia 2023 roku

Sprawa: Kontrola w Pierwszym Śląskim
Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu
Znak sprawy: DOM9.0812.12.2022

Kontakt: Helena Lubiejewska – główny
specjalista
tel. +48 539 149 889
e-mail:
helena.lubiejewska@mf.gov.pl

Małgorzata Tyszkowska
Naczelnik
Pierwszego Śląskiego Urzędu
Skarbowego
w Sosnowcu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana:

Pierwszy Śląski Urząd Skarbowy w Sosnowcu¹, ul. Braci Mieroszewskich 97, 41-219 Sosnowiec.

Zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: Wykorzystanie analiz pogłębionych.

Okres objęty kontrolą: Od 1 stycznia 2017 r. do 24 października 2022 r.

Termin przeprowadzenia czynności kontrolnych:

Kontrolę w trybie zwykłym przeprowadzono w okresie od 24 października 2022 r. do 7 grudnia 2022 r. na podstawie upoważnienia z 2 października 2022 r. nr BMI.0104.373.2022, które wraz z legitymacjami służbowymi kontrolerów, okazano Kontrolowanemu.

Kontrolę przeprowadziły:

- Helena Lubiejewska - główny specjalista (kierownik zespołu kontrolerów),
- Grażyna Kieloch - główny specjalista.

I. Ocena skontrolowanej działalności:

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

¹ Dalej: Urząd, Jednostka

Powyższa ocena realizacji zadań w zakresie wykorzystania analiz pogłębionych jest efektem ustaleń przedstawionych w części szczegółowej niniejszego dokumentu oraz przyjętych kryteriów kontroli.

Działania Naczelnika Urzędu w zakresie wykorzystania analizy pogłębionej z 17.10.2017 r. dotyczącej (...) Sp. z o.o. oceniono pozytywnie. Wypełniając zalecenia Ministerstwa Finansów w Spółce przeprowadzono kontrolę podatkową za okres od stycznia do kwietnia 2017 r. W trakcie kontroli, jak również po jej zakończeniu podjęto wszelkie działania mające zabezpieczyć wykonanie zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za wskazany okres w wysokości 2 171 548 zł z tytułu wystawienia faktur, w których wykazano kwoty podatku do zapłaty na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT. Wszystkie podjęte czynności nie przyniosły efektów finansowych a egzekucja wobec Spółki okazała się bezskuteczna. Ostatecznie Spółka została wykreślona z rejestru podatników VAT w październiku 2018 r. ale nadal pozostaje w zainteresowaniu innych organów. Natomiast Naczelnik Urzędu w celu wykonania zobowiązań Spółki prowadzi postępowanie w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności byłego prezesa zarządu, jako osoby trzeciej za zaległości Spółki. Podejmowane przez Naczelnika działania wypełniły polecenie zweryfikowania prawidłowości rozliczeń podatnika. Jednakże czas prowadzenia przez organ podatkowy postępowania podatkowego przez ponad trzy lata jest stanowczo zbyt długi. Ocena czasu trwania postępowania spowodowana jest faktem, że postępowanie podatkowe poprzedzone było trwającą dziewięć miesięcy kontrolą podatkową, w ramach której wykonano szereg czynności i zgromadzono bogaty materiał dowodowy.

W zakresie wykorzystania analizy pogłębionej dotyczącej (...) Sp. z o.o., w odniesieniu do której zalecono podjęcie czynności weryfikacyjnych mających na celu ustalenie wiarygodności dokonywanych za okresy rozliczeniowe od stycznia do grudnia 2019 r. nabyć towarów i usług, Naczelnik podjął w pierwszej kolejności próbę pozyskania informacji o osobach/podmiotach odpowiedzialnych za rozliczenia podatkowe Spółki. W wyniku monitoringu wykonywania obowiązków podatkowych wezwano Spółkę do złożenia deklaracji VAT-7 za marzec 2020 r. Z chwilą otrzymania postanowienia Szefa KAS o przedłużeniu blokady rachunków bankowych podmiotu kwalifikowanego na kolejne trzy miesiące, już następnego dnia, Naczelnik wykreślił podmiot z rejestru podatników VAT. Naczelnik Urzędu niezwłocznie po otrzymaniu decyzji Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w (...) o zabezpieczeniu zobowiązań podatkowych w związku z prowadzoną kontrolą w zakresie prawidłowości rozliczeń w podatku od towarów i usług za okres od lipca do grudnia 2019 r., wystawił zarządzenia zabezpieczenia i nadał im klauzule wykonalności. Kontrolą celno-skarbową w zakresie podatku od towarów i usług zostały objęte również wcześniejsze okresy rozliczeniowe, tj. okres od października 2018 r. do kwietnia 2019 r., jak również za ten okres prowadzona była kontrola w obszarze podatku akcyzowego.

Negatywnie oceniono działania Naczelnika w zakresie wykorzystania analizy pogłębionej dotyczącej (...) Sp. z o.o. W analizie pogłębionej Ministerstwo Finansów wskazało Spółkę jako podmiot mogący pełnić rolę beneficjenta, realizując odliczenia podatku naliczonego niezapłaconego na wcześniejszym etapie, odliczając ten podatek, a wobec nagromadzenia nadwyżki podatku naliczonego nad

należnym, występować o jego zwrot. Ministerstwo Finansów zaleciło wstrzymanie nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za kwiecień 2020 r. oraz zainicjowanie czynności weryfikacyjno-kontrolnych za okres co najmniej od października 2019 r. do kwietnia 2020 r.

Naczelnik posiadał wiedzę o wysokim prawdopodobieństwie udziału Spółki w transakcjach, które mogły prowadzić do naruszenia przepisów prawa podatkowego z dwóch różnych źródeł (informacja z Opolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w (...) oraz analiza pogłębiona). Nieprawidłowy obieg informacji w jednostce kontrolowanej spowodował, że pismo wskazujące na uczestnictwo Spółki w oszustwie podatkowym, dopiero po ponad miesiącu zostało przekazane do komórki zajmującej się weryfikacją zasadności zwrotów podatku od towarów i usług. Naczelnik nie podjął żadnych działań w odniesieniu do okresów wskazanych w analizie pogłębionej po jej otrzymaniu (weryfikacja zasadności zwrotów za okres od października 2019 r. do kwietnia 2020 r. prowadzona była przed dokonaniem każdego ze zwrotów). W związku z późnym podjęciem czynności sprawdzających oraz późnym przekazaniem przez pełnomocnika Spółki części dokumentacji i wyjaśnień, Naczelnik przedłużył termin zwrotu zadeklarowanej nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za miesiąc czerwiec 2020 r. Postanowienie Naczelnik wydał na 10 dni przed terminem zwrotu, co w sytuacji nieodebrania przez pełnomocnika postanowienia skutkowało niemożnością zastosowania procedury doręczenia zastępczego oraz nieskutecznym przedłużeniem terminu do zwrotu.

Na negatywną ocenę działania Naczelnika w zakresie wykorzystania analizy pogłębionej tego podmiotu wpływ ma również fakt, że Naczelnik zwrócił podatek VAT zgodnie z deklaracją za maj 2020 r. w kwocie 47 800 zł, który na dzień otrzymania analizy (7.07.2020 r.) nie był dokonany (termin zwrotu 24.08.2020 r., zwrócono 14.08.2020 r.). Poza weryfikacją w oparciu o dane w dostępnych systemach i aplikacjach, Naczelnik Urzędu nie podjął żadnych innych czynności w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu (np. czynności sprawdzających), pomimo posiadanej z dwóch różnych źródeł informacji o wysokim prawdopodobieństwie udziału Spółki w oszustwie podatkowym. Zwrot za kwiecień 2020 r. wykonano 6.07.2020 r.

Wskazać należy, że po rozpoczęciu czynności sprawdzających, następnie przedłużeniu terminu zwrotu podatku VAT wykazanego w deklaracji za czerwiec 2020 r. w kwocie 48 234 zł, Spółka złożyła deklarację korygującą. W korekcie deklaracji Spółka wykazała kwotę do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy, a nie jak pierwotnie kwotę do zwrotu na rachunek bankowy. Kwota do przeniesienia wykazywana była przez Spółkę w kolejnych okresach rozliczeniowych. Z dniem 1.01.2021 r. Spółka zmieniła właściwość na Naczelnika Urzędu Skarbowego w (...), który z dniem 10.11.2021 r. wykreślił Spółkę z rejestru podatników VAT.

W zakresie wykorzystania analizy pogłębionej dot. (...) S.A. z 28.07.2020 r., w odniesieniu do której zalecono podjęcie działań weryfikacyjno-kontrolnych za okres od stycznia do maja 2020 r., Naczelnik Urzędu podjął czynności analityczne oraz prowadził monitoring prawidłowości wypełniania zobowiązań podatkowych. Nie wszczęto kontroli podatkowej za okres wskazany w analizie pogłębionej w związku z prowadzoną przez inny organ kontrolą celno-skarbową, którą następnie rozszerzono na kolejne okresy rozliczeniowe.

Dokonując oceny wzięto pod uwagę trudną sytuację kadrową w jednostce kontrolowanej, w szczególności liczne zmiany na stanowiskach kierowniczych oraz utrudnienia związane z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 od marca 2020 r. i licznymi ograniczeniami z tym związanymi (absencja pracowników, wykonywanie pracy w trybie zdalnym). Uwzględniono również konieczność ustalania przez kierownika jednostki kontrolowanej priorytetów i zarządzania ryzykiem biorąc pod uwagę liczbę dokonywanych zwrotów oraz kwoty.

Oceniając jednostkę kontrolowaną w obszarze wykorzystania analiz pogłębionych uwzględniono czynniki niezależne, nieprzewidywalne, tj. stan pandemii i ograniczenia z nim związane. W wielu obszarach Naczelnik wskazuje inne czynniki wpływające na realizację zadań (obciążenie pracą, braki kadrowe, spiętrzenie spraw). Czynniki te winny być na bieżąco uwzględniane przez kierownika jednostki w procesie zarządzania. Na kierowniku jednostki spoczywa bowiem podejmowanie działań minimalizujących ich wpływ na realizację zadań i osiąganych efektów. Od ich szybkości i trafności zależy prawidłowość zarządzania pracą i poziomem osiągania celów jednostki.

Skutkiem nieodpowiedniego działania Naczelnika Urzędu w zakresie wykorzystania analiz pogłębionych jest znikome wykorzystanie informacji przekazanej przez Ministerstwo Finansów w zakresie jednego podmiotu (... Sp. z o.o.), a tym samym niewłaściwe zabezpieczenie interesu finansowego budżetu państwa, poprzez poniesienie ewentualnej szkody materialnej w postaci zawyżenia wartości kwoty podatku VAT do zwrotu. Niewłaściwe wykorzystanie informacji zawartych w analizie, podejmowanie działań z opóźnieniem lub brak podjęcia działań wskazanych w analizie pogłębionej pociąga za sobą efekt nieekonomicznej eksploatacji narzędzi informatycznych oraz pracy osób sporządzających analizy. Późne podjęcie działań wobec podmiotu wskazanego w analizie pogłębionej ogranicza lub zmniejsza możliwe działania organu podatkowego, mogące mieć wpływ na przysporzenie korzyści podatkowych dla budżetu państwa, przy powstałych wcześniej, wymiernych kosztach przeprowadzenia przez wyspecjalizowaną komórkę organizacyjną Ministerstwa Finansów analizy pogłębionej.

II. Ustalenia stanu faktycznego

1. Ustalenia ogólne

W Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu w okresie objętym kontrolą strukturę organizacyjną, zakres zadań komórek organizacyjnych, zakres nadzoru i stałych upoważnień określały regulaminy organizacyjne wprowadzone zarządzeniami Dyrektora Izby Administracji Skarbowej² w (...) w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu:

- Nr 46/2017 z dnia 10 marca 2017 r.;
- Nr 174/2017 z dnia 29 listopada 2017 r.;
- Nr 34/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r., zmienionym zarządzeniem: Nr 15/2020 z dnia 20 lutego 2020 r., Nr 181/2020 z dnia 22 października 2020 r., Nr 2/2021 z dnia

² Dalej: Dyrektor IAS

15 stycznia 2021 r., Nr 72/2021 z dnia 7 czerwca 2021 r., Nr 113/2021 z dnia 10 sierpnia 2021 r.;

- Nr 45/2022 z dnia 9 marca 2022 r., zmienionym zarządzeniem Nr 56/2022 z dnia 11 kwietnia 2022 r. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 22-167)

Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem Urzędu i realizacją zadań, w okresie objętym kontrolą, sprawowali:

- Naczelnik:
 - Małgorzata Tyszkowska – od 1.03.2022 r. do nadal,
 - Aleksandra Szulga – od 16.01.2020 r. do 28.02.2022 r.,
 - J.G. – od 28.09.2019 r. do 15.01.2020 r.,
 - Joanna Łachut – od 16.04.2018 r. do 27.09.2019 r.,
 - Mariusz Motyl – od 18.09.2017 r. do 15.04.2018 r.,
 - Barbara Grieger – od 1.03.2017 r. do 17.09.2017 r.,
 - M. K. – od 15.02.2012 r. do 28.02.2017 r.
- I Zastępca Naczelnika (ZN1):
 - Agata Kubica – od 8.09.2022 r. do nadal,
 - Artur Scholz – od 29.03.2022 r. do 24.07.2022 r. (po zmianie pionu),
 - Małgorzata Tyszkowska – od 1.02.2020 r. do 28.02.2022 r.,
 - Paweł Cochur – od 5.06.2019 r. do 31.01.2020 r.,
 - Małgorzata Moskal – od 29.11.2017 r. do 4.06.2019 r. (po zmianie pionu),
 - Wioletta Gorla – od 3.08.2017 r. do 28.11.2017 r.,
 - Aleksandra Dyrła – od 1.04.2015 r. do 2.08.2017 r.
- II Zastępca Naczelnika (ZN2):
 - Joanna Kuchta – od 29.03.2022 r. do nadal,
 - Artur Scholz – od 26.04.2021 r. do 28.03.2022 r. (zmiana pionu na ZN1),
 - Grzegorz Hoinka – od 1.02.2020 r. do 23.04.2021 r.,
 - Marek Złotecki – od 5.06.2019 r. do 31.01.2020 r.,
 - Katarzyna Raszyk-Widłok – od 29.11.2017 r. do 6.04.2019 r.,
 - Małgorzata Moskal – od 8.02.2016 r. do 28.11.2017 r. (zmiana pionu na ZN1)
(dowód: akta kontroli Tom I, str. 168-170)

Zadania w zakresie czynności analitycznych i sprawdzających prowadziły następujące komórki organizacyjne Urzędu:

od 10.03.2017 r. do 24.04.2019 r.

- Dział Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA)³, m.in.:
 - pozyskiwanie informacji mogących mieć wpływ na powstanie obowiązku podatkowego, w tym o wydatkach i wartości mienia zgromadzonego przez podatnika;

³ Zarządzeniem nr 174/2017 Dyrektora IAS w Katowicach z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu wyodrębniono w SKA: Pierwszy i Drugi Referat Czynności Analitycznych i Sprawdzających

- zarządzanie ryzykiem zewnętrznym, w tym identyfikowanie obszarów zagrożeń mogących mieć wpływ na prawidłowość wypełniania obowiązków podatkowych i celnych oraz prowadzenie rejestru ryzyka w tym zakresie;
- typowanie podmiotów do czynności sprawdzających, kontroli podatkowej i postępowań podatkowych oraz sporządzanie planów kontroli;
- dokonywanie czynności sprawdzających;
- badanie zasadności zwrotu podatków;

od 25.04.2019 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. 24.10.2022 r.

- Referat Analiz i Planowania, Pierwszy Referat Czynności Sprawdzających⁴ i Drugi Referat Czynności Sprawdzających wyodrębnione w Pionie Analiz i Czynności Sprawdzających – realizowały m.in. wskazane wyżej zadania. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 22-167)

2. Ustalenia szczegółowe

W okresie objętym kontrolą do Urzędu przekazane zostały przez Ministerstwo Finansów (za pośrednictwem IAS w Katowicach) analizy pogłębione pismem:

- 1) DPPT1.8622.16.2017 z 17.10.2017 r. – dotycząca m.in. (...) Sp. z o.o., NIP(...);
- 2) DPAT1.8923.25.2020 z 12.03.2020 r. – dotycząca m.in. (...) Sp. z o.o., NIP(...);
- 3) DPAT1.8923.42.2020 z 29.06.2020 r. – dotycząca m.in. (...)Sp.zo.o.,NIP(...);
- 4) DPAT1.8923.55.2020 z 28.07.2020 r. – dotycząca m.in. (...) S.A., NIP (...).

Badaniem objęto prawidłowość wykorzystania analiz pogłębionych, szybkość podjęcia działań oraz sposób zabezpieczenia interesów budżetu państwa w odniesieniu do wymienionych spółek, będących we właściwości Naczelnika Urzędu.

2.1.(...) Sp. z o.o., NIP (...)

Analiza z 17.10.2017 r. dotycząca Spółki została przekazana przy piśmie z 20.10.2017 r. za pośrednictwem Dyrektora IAS w (...) (data wpływu do Urzędu 23.10.2017 r.).

W przesłanej analizie, Ministerstwo Finansów przedstawiło szereg okoliczności, które uprawdopodobniały, że w okresie od stycznia do lipca 2017 r. Spółka dopuściła się – we współpracy z innymi podmiotami – licznych nieprawidłowości skutkujących prawdopodobnym zaniżeniem jej zobowiązań w podatku VAT.

Zaakcentowano konieczność bezzwłocznego podjęcia działań wobec Spółki z uwagi na fakt, że wystawiane przez Spółkę, prawdopodobnie fikcyjne faktury stanowią jeden z elementów procedury skutkującego ponoszeniem przez Skarb Państwa potencjalnej szkody w postaci wypłaty nienależnych świadczeń pieniężnych. Wskazano, że czynnościami weryfikacyjno-kontrolnymi należy objąć zarówno wszystkie okresy rozliczeniowe bieżącego roku (2017), jak i okresy przeszłe.

⁴ Zarządzeniem Nr 181/2020 Dyrektora IAS w Katowicach z dnia 22 października 2020 r. komórka otrzymała brzmienie Pierwszy Dział Czynności Sprawdzających i Wymiany Międzynarodowej

Zobowiązano Naczelnika Urzędu do przekazania informacji o podjętych działaniach i ich wynikach do 27.11.2017 r. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 1-24)

Spółka została wpisana w Krajowym Rejestrze Sądowym 13.04.2015 r. Przedmiotem przeważającej działalności Spółki była sprzedaż hurtowa metali i rud metali (PKD 46.72.Z) i zarządzanie urządzeniami informatycznymi (PKD 62.03.Z).

We właściwości Naczelnika Urzędu Spółka była od 31.12.2016 r. (wcześniej Drugi Urząd Skarbowy(...)).

Kapitał zakładowy Spółki wynosił 5 000 zł. Zgłoszono cztery miejsca prowadzenia działalności - wszystkie położone na terenie województwa (...). Siedzibę zgłoszono pod adresem biura wirtualnego.

Wniosek o przeprowadzenie kontroli podatkowej w Spółce w zakresie podatku od towarów i usług za okres od stycznia do kwietnia 2017 r. został przyjęty do realizacji 24.11.2017 r. przez Dział Kontroli Podatkowej. W uzasadnieniu wskazano zalecenie Ministerstwa Finansów do podjęcia czynności weryfikacyjno-kontrolnych z uwagi na prawdopodobieństwo pełnienia przez Spółkę roli tzw. „bufora” w transakcjach karuzelowych. O zamiarze przeprowadzenia w Spółce kontroli za wskazany okres Naczelnik Urzędu poinformował IAS w (...) pismem z 27.11.2017 r. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 28-30)

Na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej z 29.11.2017 r. przeprowadzono w Spółce, w terminie od 7.12.2017 r. do 21.09.2018 r., kontrolę podatkową w zakresie prawidłowości wywiązywania się z obowiązków wynikających z przepisów prawa za okres od stycznia do kwietnia 2017 roku.

Protokół z kontroli doręczono Spółce 10.10.2018 r. za pośrednictwem Poczty Polskiej (w trybie art. 150 § 1 pkt 1, § 2-4 ustawy Ordynacja podatkowa).

W trakcie kontroli podatkowej kontrolujący przeprowadzili szereg czynności w postaci:

- przesłuchań w charakterze świadka osób reprezentujących kontrolowaną Spółkę i jej kontrahentów lub wystąpień do właściwych organów podatkowych z wnioskami o przesłuchanie ich w charakterze świadka;
- czynności sprawdzających u kontrahentów Spółki lub wystąpień do kontrahentów o udzielenie informacji w zakresie transakcji handlowych;
- wystąpień z wnioskami do innych organów podatkowych o przeprowadzenie czynności sprawdzających w zakresie transakcji pomiędzy kontrahentami a Spółką albo o udzielenie informacji oraz przekazanie dokumentów z prowadzonych kontroli podatkowych obejmujących transakcje ze Spółką.

Ustalenia w toku kontroli dotyczące zawieranych transakcji, takie jak:

- nabywanie hurtowych ilości towaru po cenach niższych niż ceny producentów;
- dalsza ich odsprzedaż z minimalną marżą;
- brak umów handlowych z kontrahentami i brak ustalenia odpowiedzialności za sprzedawany towar;
- dokonywanie transakcji zakupu towaru dla z góry określonego odbiorcy;
- dokonywanie sprzedaży w dniu nabycia;

- ustalenie płatności za towar już w chwili przyjęcia przez kolejnego kontrahenta („po dostawie przed rozładunkiem”);
- brak reklamacji, odszkodowań, zwrotu towaru;
- brak korekt w przypadku niezgodności faktur z ilością wskazaną na dokumentach dostawy;
- obrót towarami krańcowo różnymi (art. spożywcze, wyroby metalowe, polimery),

jednocześnie wskazywały, że pomimo częściowego faktycznego przemieszczania towarów, rzeczywistym celem przeprowadzonych transakcji, nie były racje gospodarcze (brak ekonomicznego uzasadnienia) lecz świadomy udział Spółki w karuzelach podatkowych w charakterze tzw. „bufora”, czyli podmiotu wydłużającego łańcuch transakcji i uzyskującego minimalną marżę. W świetle dokonanych ustaleń Spółce nie przysługiwało prawo do odliczenia podatku z faktur nabycia towarów i usług.

Spółka, począwszy od kwietnia 2018 r., zaprzestała składania deklaracji VAT-7, a udziały w Spółce nabył obywatel ukraiński. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 31-72)

W celu zabezpieczenia przyszłych zobowiązań podatkowych, w związku z prowadzoną kontrolą podatkową:

- 20.06.2018 r. wystąpiono do Spółki o informacje o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogły być przedmiotem hipoteki przymusowej oraz informacje o rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego. Spółka nie podjęła przesyłki, doręczenie 10.07.2018 r., w trybie art. 150 § 1 pkt 1, § 2-4 ustawy Ordynacja podatkowa.
- Zbadano przesłanki do zabezpieczenia wykonania zobowiązań podatkowych w toku kontroli podatkowej (25.07.2018 r.), a następnie skierowano 26.07.2018 r. do Działu Spraw Wierzycielskich wnioski o zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych w podatku od towarów i usług za okres od stycznia do kwietnia 2017 r. w wysokości 2 171 548 zł z tytułu wystawienia faktur, w których wykazano kwoty podatku do zapłaty na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o podatku VAT.
- Naczelnik Urzędu na podstawie art. 33 § 1 i § 2 ustawy Ordynacja podatkowa decyzją z 20.08.2018 r. określił, przed wydaniem decyzji określającej wysokość zobowiązania, przybliżone kwoty zobowiązań podatkowych za poszczególne miesiące od stycznia do kwietnia 2017 r. wraz z kwotami należnych odsetek za zwłokę od przybliżonych zaległości podatkowych, wyliczonych na dzień wydania decyzji i dokonał na majątku Spółki zabezpieczenia przybliżonych kwot zaległości wraz z odsetkami za zwłokę. Łączna kwota przybliżonych zobowiązań podatkowych wyniosła 2 171 548 zł i należnych odsetek 227 469 zł (decyzję doręczono 7.09.2018 r. w trybie art. 150 § 1 pkt 1, § 2-4 ustawy Ordynacja podatkowa).

Podstawą do dokonania zabezpieczenia na majątku Spółki przed wydaniem decyzji określającej była uzasadniona obawa, że zobowiązanie nie zostanie wykonane. Wydając przedmiotową decyzję stwierdzono, w oparciu o dane zawarte w sprawozdaniu

finansowym za 2016 r., że Spółka nie posiada majątku. W CIT-8⁵ za 2017 r. Spółka wykazała stratę w wysokości 36 835,75 zł. Z informacji pozyskanych z baz danych CEPiK⁶ i ksiąg wieczystych oraz CZM⁷ wynikało, że podatnik nie posiada nieruchomości ani składników ruchomych majątku. Argumentem uprawdopodobniającym, że zobowiązanie nie zostanie wykonane był fakt, że w toku kontroli właściciel Spółki sprzedał z powodów osobistych obcokrajowcowi udziały w Spółce.

- 17.09.2018 r. sporządzono za okres od stycznia do kwietnia 2017 r. zarządzenia zabezpieczenia i przekazano je do Referatu Egzekucji Administracyjnej (doręczone Spółce 10.10.2018 r. w trybie art. 150 § 1 pkt 1, § 2-4 ustawy Ordynacja podatkowa).

Postanowieniem z 27.02.2019 r. Naczelnik Urzędu wszczął postępowanie podatkowe w zakresie podatku od towarów i usług za okres od stycznia do kwietnia 2017 r. Decyzją z 30.05.2022 r. Naczelnik Urzędu:

- określił w podatku od towarów i usług:
 - nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy za styczeń, luty, marzec i kwiecień 2017 r. w wysokości 4 734 zł;
 - kwotę podlegającą wpłacie na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług z tytułu wystawienia faktur VAT: w styczniu wysokości 339 500 zł, w lutym wysokości 83 774 zł, w marcu wysokości 727 109 zł i w kwietniu 2017 r. wysokości 1 021 281 zł;
- ustalił dodatkowe zobowiązanie za marzec 2017 r., o którym mowa w:
 - art. 112b ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o podatku od towarów i usług w wysokości 24 zł;
 - art. 112c ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług w wysokości 41 360 zł.

Postępowanie podatkowe prowadzone było 3 lata i 2 miesiące.

Z przedłożonego wyjaśnienia wynika, że długi czas trwania postępowania podatkowego spowodowany był: skomplikowanym charakterem sprawy (transakcje karuzelowe), obszernością materiału dowodowego dotyczącego wielu podmiotów i dużą liczbą badanych transakcji, koniecznością uzupełnienia materiału dowodowego o wydane decyzje innych organów, utrudnionym kontaktem z przedstawicielami Spółki (brak odbioru korespondencji, prezes zarządu przebywający poza granicami kraju), zawieszeniem terminów procesowych w związku ze stanem epidemii COVID-19, zakłóceniami w formie świadczenia pracy przez pracowników (praca zdalna), jak również nieobecnością pracowników ze względów zdrowotnych spowodowaną rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 73-135; Tom I, str. 252-255)

Wyjaśnienia nie zmieniają ustaleń kontroli. Niezaprzeczalnie, na czas trwania postępowania podatkowego w pewnym stopniu miały wpływ przedstawione w wyjaśnieniach powody (np. stan pandemii i ograniczenia z tym związane szczególnie na początku jej trwania, utrudniony kontakt z przedstawicielami Spółki). Jednakże prowadzenie przez organ postępowania podatkowego przez ponad trzy lata jest stanowczo zbyt długim okresem,

⁵ Zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) i należnego podatku dochodowego od osób prawnych

⁶ Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

⁷ System „Czynności majątkowe”

zważywszy, że w trakcie trwającej dziewięć miesięcy kontroli podatkowej przeprowadzono dużą ilość czynności celem zgromadzenia materiału dowodowego.

Wobec Spółki w okresie od 21.10.2017 r. do 9.11.2022 r. przeprowadzono czynności sprawdzające (zarejestrowane w Ewidencji Czynności Sprawdzających aplikacji e-Orus⁸):

- nr 22058 z 29.06.2018 r. dotyczące braku deklaracji VAT-7 za maj i czerwiec 2018 r. (adresat nie podjął awizowanej przesyłki);
- nr 23879 z 8.10.2018 r. w zakresie wystawienia przez Spółkę faktury VAT nr 1.06.18 z 27.06.2018 r. na kwotę netto 339 150 zł i podatek VAT 78 004,50 zł. Wystawca faktury nie złożył pliku JPK_VAT za czerwiec 2018 r. Spółka nie podjęła dwóch kolejnych wezwań.

Naczelnik Urzędu 27.09.2018 r. przekazał informację w tym zakresie właściwemu do rozliczeń kontrahenta Naczelnikowi Urzędu Skarbowego (...).

- nr 23115 z 24.09.2018 r. dotyczące braku deklaracji VAT-7 za okres od kwietnia do lipca 2018 r. (adresat nie podjął awizowanej przesyłki);
- nr 23154 z 8.10.2018 r. dotyczące braku pliku JPK_VAT za lipiec 2018 r. (adresat nie podjął awizowanej przesyłki).

Z uwagi na fakt, że Spółka począwszy od kwietnia 2018 r. zaprzestała składania deklaracji VAT-7 została 29.10.2018 r. wykreślona z rejestru podatników VAT na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 2 ustawy o VAT.

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że kierowana do Spółki korespondencja, doręczana w trybie art. 150 ustawy Ordynacja podatkowa wracała do Urzędu z adnotacją o niepodjęciu awizowanej przesyłki w terminie. Część korespondencji obarczona była brakami formalnymi w postaci braku daty awiza lub nieprawidłowościami w tej dacie. Żadna ze zwróconych przesyłek nie powróciła z adnotacją, że adresat wyprowadził się, jest nieznany lub odmówił jej przyjęcia. Wystosowane do Spółki dwa wezwania o złożenie brakujących deklaracji (z 29.06.2018 r. i z 24.09.2018 r.) zostały zwrócone, gdy adresat nie podjął awizowanych pism w terminie. W związku z powyższym przyjęto, że najwłaściwszą podstawą prawną wykreślenia Spółki z rejestru podatników VAT będzie art. 96 ust. 9a pkt 2 ustawy o VAT – niezłożenie deklaracji za 6 kolejnych miesięcy lub za 2 kolejne kwartały⁹.

Wyjaśnienia zostały uwzględnione. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 197-217)

Kontrolujący ustalili, że pismem z 28.10.2020 r. (skierowanym do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego (...)) a następnie przekazany 16.11.2020 r., zgodnie z właściwością, do Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu) Prokuratura Regionalna (...) Wydział II do Spraw Przestępczości Finansowo-Skarbowej poinformowała o prowadzonym śledztwie o sygn. akt RP II Ds. 9.2016.s dotyczącym zaistniałego w latach 2013-2017 na terenie Polski, Słowacji, Czech, Węgier, Niemiec i innych państw Unii Europejskiej, procederu oszustw podatkowych, polegającym na dokonywaniu transakcji o charakterze „karuzelowym” w ramach wewnątrzwspólnotowego obrotu katodami miedziowymi, niklowymi, cynkiem i ołowiem, a w konsekwencji narażenia Skarbu Państwa

⁸ Dalej: e-Orus

⁹ Wg stanu prawnego na dzień wykreślenia

na uszczuplenie podatku VAT oraz podejrzeniu prania brudnych pieniędzy. Wskazała, że postępowanie zostało wszczęte 2.03.2015 r. i pozostaje w toku. Jednym z podatników objętych postępowaniem jest (...) Sp. z o.o., co do której powzięto uzasadnione podejrzenie, że transakcje przez nią realizowane mają charakter pozorny. W piśmie zwrócono się również z prośbą o zawiadomienie Spółki o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w zakresie podatku od towarów i usług za lata 2015-2016 i przesłanie kopii pisma zawiadamiającego podatnika o zawieszeniu biegu przedawnienia.

W odpowiedzi na pismo (z 28.10.2020 r.) Naczelnik Urzędu dopiero 17.09.2021 r. przesłał do Prokuratury Regionalnej (...) uwierzytelnione kserokopie zawiadomień na podstawie art. 70c ustawy Ordynacja podatkowa, skierowane do Spółki, tj. pisma z 30.11.2020 r. i z 14.12.2020 r.

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że długi czas przekazania informacji o zawiadomieniu o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, tj. po ponad 9 miesiącach od ich sporządzenia, wynika z faktu, że informowanie wnioskodawcy o wystosowaniu zawiadomienia na podstawie art. 70c ustawy Ordynacja podatkowa nie ma wpływu na bieg terminu przedawnienia. Termin na przekazanie takiej informacji nie jest sprecyzowany w procedurach i przepisach. Ponadto w wyjaśnieniu wskazano również na duże obciążenie pracą, braki kadrowe w komórce, nieobecności pracowników wynikające z trwającej pandemii COVID-19 oraz spiętrzenie spraw powstałe z tego tytułu. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 218-237, Tom I, str. 245-247).

Wyjaśnienia nie zmieniają ustaleń kontroli. Na czas wykonywania zadań przez Urząd niewątpliwie wpływ miały nieprzewidziane czynniki, jakimi były utrudnienia wynikające z trwającej pandemii COVID-19. Jednakże, przekazanie informacji do właściwego organu o zawiadomieniu Spółki o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia na podstawie art. 70c ustawy Ordynacja podatkowa po dziewięciu miesiącach od zawiadomienia Spółki jest nieakceptowalne. Naczelnik Urzędu winien kierować się w toku załatwianych spraw m.in. szybkością postępowania, co w tym przypadku nie miało miejsca. Zaznaczyć należy przy tym, że Spółka została zawiadomiona po 14 dniach od wpływu do Urzędu pisma z Prokuratury Regionalnej (...), co wskazuje, że przytoczone powody w tym przypadku nie ograniczały działania.

Pismem z 10.12.2020 r. sygn. akt RP II Ds. 9.2016.s Prokuratura Regionalna (...) Wydział II do Spraw Przestępczości Finansowo-Skarbowej poinformowała, że wszczęte 2.03.2015 r. na kanwie materiałów przekazanych przez Delegaturę Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (...), uzupełnione materiałami uzyskanymi wraz z zawiadomieniem Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (...) śledztwo zostało rozszerzone o kolejne okresy i obejmuje swym zakresem m.in. działalność (...) Sp. z o.o. od stycznia 2013 r. do lutego 2017 r.

Naczelnik Urzędu pismem z 10.02.2022 r. (na podstawie art. 70c w związku z art. 70 §6 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa) zawiadomił Spółkę o nierozpoczęciu biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego za styczeń i luty 2017 r. Wskazał, że jest to związane z wszczętym 2.03.2015 r. postępowaniem karnym skarbowym dotyczącym

zobowiązań, z których niewykonaniem wiąże się podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 222, 238)

W trakcie prowadzonego postępowania podatkowego, Naczelnik Urzędu 12.08.2021 r. skierował do Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego¹⁰ (...) wniosek o wszczęcie postępowania karnego skarbowego w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa skarbowego, o którym mowa w art. 62 §2 Kodeksu karnego skarbowego, ujawnionym w toku kontroli, po zakończeniu której wszczęto postępowanie podatkowe w zakresie podatku VAT za okresy rozliczeniowe od stycznia do kwietnia 2017 r. Naczelnik Urzędu wskazał, że termin przedawnienia zobowiązania podatkowego upływa 31.12.2022 r. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 254-292)

Następnie 9.09.2022 r. Naczelnik Urzędu został poinformowany przez Naczelnika Śląskiego UCS (...) o wszczętym 12.08.2022 r. przez prokuratora Prokuratury Rejonowej (...) śledztwie w sprawie podania nieprawdy w deklaracjach VAT-7 i ich korektach za miesiące od stycznia do kwietnia 2017 r. w okresie od 26.02.2017 r. do 25.07.2017 r. przez (...) Sp. z o.o. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 293)

W związku ze wszczętym 12.08.2022 r. postępowaniem karnym skarbowym dotyczącym zobowiązań, z których niewykonaniem wiąże się podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego, Naczelnik Urzędu 15.09.2022 r. zawiadomił Spółkę o zawieszeniu z dniem 12.08.2022 r. biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług za okres od stycznia do kwietnia 2017 r. (pismo doręczono 5.10.2022 r. w trybie art. 150 ustawy Ordynacja podatkowa). (dowód: akta kontroli Tom V, str. 297-300)

Pismem z 17.08.2022 r. poinformowano Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego (...) o przekształceniu zajęć zabezpieczających w zajęcie egzekucyjne w związku z wystawieniem tytułów wykonawczych (4.08.2022 r.)

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego (...) postanowieniem z 29.09.2022 r. skierowanym do Naczelnika Urzędu umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułów wykonawczych o numerach:

- 2471-723.694795.2022, 2471-723.694812.2022, 2471-723.694838.2022, 2471-723.694845.2022 dotyczących podatku VAT z tytułu wystawionych faktur za okres od stycznia do kwietnia 2017 r. w łącznej kwocie 2 171 664 zł;
- 2471-723.788106.2022, 2471-723.788091.2022 dotyczących dodatkowego zobowiązania podatkowego w łącznej kwocie 41 384 zł.

W prowadzonym postępowaniu zabezpieczającym 21.09.2018 r. (na podstawie zarządzeń zabezpieczenia z 17.09.2018 r.) wydano zawiadomienie o zajęciu zabezpieczającym:

- innej wierzytelności pieniężnej w (...) Sp. z o.o. - zajęcie nie zostało skutecznie doręczone do kontrahenta;
- rachunku bankowego w (...) S.A. - bank poinformował, że nie prowadzi rachunku Spółki;

¹⁰ Dalej: UCS

- rachunku bankowego w (...) S.A. - bank poinformował o braku środków na rachunku.

W trakcie postępowania egzekucyjnego dokonano czynności egzekucyjnych w postaci zajęcia rachunku bankowego w (...) S.A. - bank poinformował o braku środków na rachunku. Natomiast w odpowiedzi na zapytanie organu z 15.09.2022 r. bank poinformował o braku jakichkolwiek transakcji w okresie ostatnich 12 miesięcy i ujemnym saldzie na rachunku.

W trakcie prowadzonych postępowań wobec Spółki skierowano zapytania o stan jej majątku, m. in. do CEPIK, Centralnej Ewidencji Danych Ksiąg Wieczystych, zapytania o rachunki w systemie OGNIVO¹¹, zapytanie WRO-System. Ustalono, że Spółka:

- nie figuruje w CEPIK;
- nie figuruje w Centralnej Bazie Danych Ksiąg Wieczystych;
- nie posiada siedziby i nie prowadzi działalności pod adresem (...), ul. (...), umowa o najem została rozwiązana 15.06.2018 r.;
- w bazie OGNIVO nie ujawniono innych czynnych rachunków, które mogłyby podlegać zajęciu egzekucyjnemu;
- nie posiada innych składników majątku, z których można byłoby prowadzić skuteczne postępowanie egzekucyjne (pisma kierowano do wierzyciela o wskazanie składników majątku Spółki, do urzędów skarbowych w Polsce o informacje o stanie majątkowym lub inne informacje, na podstawie których można by skutecznie prowadzić postępowanie egzekucyjne).

Pomimo podjęcia szeregu czynności w celu pozyskania informacji na temat zobowiązanej Spółki, jak i jej majątku postępowanie egzekucyjne zostało umorzone ze względu na jego bezskuteczność. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 303-305)

Naczelnik Urzędu w związku z umorzeniem postępowania egzekucyjnego wobec Spółki podjął czynności w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności podatkowej byłego prezesa zarządu Spółki S. D., jako osoby trzeciej za zaległości Spółki:

- 14.10.2022 r. wystąpiono do Drugiego Urzędu Skarbowego (...) z prośbą o wypożyczenie (lub przesłanie uwierzytelnionych kserokopii) akt postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec Spółki, zakończonego postanowieniem o umorzeniu z 29.09.2022 r.;
- 17.10.2022 r. zwrócono się do Sądu Rejonowego (...) X Wydział Gospodarczy z zapytaniem o informację czy (...) Sp. z o.o. lub jej wierzyciele składali wnioski o ogłoszenie upadłości lub czy zostały podjęte działania mające na celu wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego.

Przeprowadzona 17.10.2022 r. analiza sytuacji majątkowej osób odpowiedzialnych (tj. byłego prezesa zarządu Spółki) dała podstawy do przeprowadzenia postępowania w sprawie odpowiedzialności podatkowej S. D. za zaległości wynikające z art. 108 ustawy o VAT. Zaległości podatkowe Spółki nie uległy przedawnieniu, bieg terminu został zawieszony. Ustalono, że były prezes Spółki nie posiada nieruchomości ani środków

¹¹ System służący do komunikacji pomiędzy bankiem a innym podmiotem uprawnionym

transportu, ale jest zatrudniony, nie ma zaległości podatkowych, zajęć wierzytelności ani nie toczy się wobec niego postępowanie egzekucyjne. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 307-343)

Postanowieniem z 2.11.2022 r. Naczelnik Urzędu wszczął postępowanie podatkowe w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności S. D., jako osoby trzeciej, za zaległości podatkowe podmiotu (...) Sp. z o.o. z tytułu podatku od towarów i usług za okres od stycznia do kwietnia 2017 r. wraz z odsetkami i kosztami egzekucyjnymi. (dowód: akta kontroli Tom V, str. 344-347)

Reasumując, zgodnie z poleceniem zawartym w piśmie IAS (...) z 20.10.2017 r. oraz analizie pogłębionej, wobec Spółki podjęto czynności kontrolne za okres od stycznia do kwietnia 2017 r.

W trakcie kontroli, jak również po jej zakończeniu podjęto wszelkie działania mające zabezpieczyć wykonanie zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za wskazany okres w wysokości 2 171 548 zł z tytułu wystawienia faktur, w których wykazano kwoty podatku na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT.

Zasadnym było nie podejmowanie wobec podmiotu kontroli za kolejne okresy rozliczeniowe z uwagi na brak ekonomiki tego działania. Wszystkie podjęte czynności przez organ nie przyniosły efektów finansowych a egzekucja wobec Spółki okazała się bezskuteczna. Ostatecznie Spółka została wykreślona z rejestru podatników VAT w październiku 2018 r., ale nadal pozostaje w zainteresowaniu innych organów.

2.2. (...) Sp. z o.o., NIP (...)

Spółka jako główny rodzaj działalności wskazała *sprzedaż hurtową wyrobów chemicznych* (PKD 46.75.Z). Wspólnikiem Spółki posiadającym całość udziałów była (...) Sp. z o.o., NIP (...), z siedzibą w (...) (z kapitałem zakładowym w wysokości 5 000 zł). Spółka posiadała otwarty obowiązek VAT w okresie od 1.08.2014 r. Z dniem 20.09.2016 r. Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego (...) wykreślił Spółkę z rejestru podatników VAT na podstawie art. 96 ust. 9 ustawy o podatku od towarów i usług¹². Ponowna rejestracja do VAT nastąpiła z dniem 19.01.2017 r.

W składanych deklaracjach VAT-7 za poszczególne miesiące 2019 r. Spółka nie występowała o zwroty bezpośrednie. W deklaracjach za maj - sierpień oraz październik deklarowała kwoty do wpłaty w łącznej kwocie 282 278 zł, natomiast za pozostałe miesiące kwoty do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy w kwocie łącznej 433 039 zł. Wg stanu na 5.06.2020 r. Spółka (zgodnie z informacją przekazaną Szefowi KAS przez Naczelnika Urzędu) posiadała zaległości podatkowe: w podatku od towarów i usług w łącznej kwocie 553 411,33 zł (z tego: za luty 2020 r. kwota 10,33 zł i za kwiecień 2020 r. kwota 553 401 zł) oraz w podatku dochodowym od osób fizycznych (płacony przez płatnika) za 2019 r. w wysokości 721 zł.

IAS (...) przekazała do Urzędu 20.03.2020 r. pismo Ministerstwa Finansów z 12.03.2020 r. zawierające analizę m.in. (...) Sp. z o.o., NIP (...). W piśmie

¹² Dane z hurtowni SPR, skoroszyt „UKS NIP dane o podatniku VAT pelny - NIP obowiązki podat.”, arkusz „NIP Obowiązki podat.”

IAS (...), w ślad za pismem Ministerstwa Finansów, wskazała konieczność pilnego podjęcia stosownych działań weryfikacyjno-kontrolnych za rok 2019, przede wszystkim celem ustalenia rzeczywistego przebiegu transakcji nabycia towarów i usług od firmy (...) Sp. z o.o. NIP (...). Wyznaczono termin do przekazania wyników podjętych działań wobec Spółki do 7.07.2020 r. do IAS (...) za pośrednictwem SZD. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 1)

W analizie pogłębionej Ministerstwo Finansów wskazało podmioty dokonujące nabyć towarów i usług pozostałych od wspólnego dostawcy spółki (...) Sp. z o.o. będącego podmiotem o wysokim poziomie ryzyka, który na przestrzeni krótkiego okresu czasu (czerwiec-grudzień 2019 r.) generował kilkudziesięciomilionową sprzedaż, nie zatrudniając pracowników, nie dokonując jednocześnie adekwatnych zakupów, a także nie wykazując wystawionych faktur w składanych plikach JPK_VAT i deklaracjach dla podatku od towarów i usług. Odnotowane zostały również dwa wystąpienia w bazach danych WRO-Skarbiec (gotowe spółki oraz podwyższone ryzyko VIES). Zalecono podjęcie czynności weryfikacyjnych, mających na celu ustalenie wiarygodności transakcji nabyć towarów i usług pozostałych, źródła ich prawdziwego pochodzenia oraz rzetelności i prawdziwości wykazanych transakcji. Jednocześnie wskazano, że wartości transakcji wykonane na rachunek bankowy, którego beneficjentem jest (...) Sp. z o.o. nie odzwierciedlają wielkości transakcji wykazanych w wystawionych fakturach. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 4-16)

Po otrzymaniu analizy wobec podmiotu podejmowane były czynności w postaci:

- wysłania do zgłoszonego przez Spółkę podmiotu do prowadzenia usług księgowych, w ślad za rozmową telefoniczną z pracownikiem kancelarii podatkowej, prośby o przesłanie informacji o zakończeniu współpracy ze Spółką – 24.03.2020 r.;
- zapytań o dane dotyczące osoby kontaktowej w sprawie rozliczeń podatkowych Spółki – 24.03.2020 r. (skierowanych do prezesa zarządu) oraz 30.03.2020 r.;
- czynności analitycznych – sporządzenie raportów i przegląd danych o podmiocie w dostępnych aplikacjach i bazach danych:
 - WRO-System Ocena podatnika VAT – 30.03.2020 r.;
 - podsystem KONTROLA – Raport R_KON_VAT_ZES Zestawienie danych z deklaracji VAT-7, VAT-7K, VAT-7D za okres 1.01.2017-31.03.2020 – raport wykonano 31.03.2020 r.;
 - Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego – 6.04.2020 r.;
 - WRO_System, moduł: Skarbiec, Bisnode – 6.04.2020 r.;
- prośby skierowanej do komórki ds. kontroli podatkowej o przeprowadzenie „w najbliższym możliwym terminie (... po ustaniu obecnej sytuacji)” oględzin adresu prowadzenia działalności oraz adresu rejestrowego Spółki, a także w miarę możliwości o ustalenie osoby do kontaktów ze strony Spółki – 14.04.2020 r.;
- wezwania Spółki do złożenia brakującej deklaracji VAT-7 za marzec 2020 r. lub złożenia pisemnych wyjaśnień dotyczących powodu jej braku – 19.05.2020 r. (pismo niepodjęte). (dowód: akta kontroli Tom I, str. 17-49)

W oparciu o zebrany materiał oraz analizę pogłębioną Ministerstwa Finansów, 14.04.2020 r. pracownik Referatu Analiz i Planowania sporządził adnotację służbową. Podsumowując,

pracownik wskazał, że przeprowadzone czynności wyjaśniające nie przyniosły rezultatu: brak kontaktu z podatnikiem, brak danych osoby do prowadzenia rozliczeń podatkowych Spółki – „biuro rachunkowe prowadzące księgowość Spółki wypowiedziało umowę o współpracę”. W rekomendacji pracownik wskazał, po ustaniu sytuacji kryzysowej, zasadność zweryfikowania w ramach czynności sprawdzających faktur VAT opisanych w analizie sporządzonej przez Ministerstwo Finansów. Podkreślono, że po zakończeniu tych czynności, rozważy się zasadność wniosku o przeprowadzenie kontroli podatkowej Spółki. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 50-51)

W przedłożonych do kontroli dokumentach, stwierdzono e-mail z 24.03.2020 r. (...) Sp. z o.o., przekazujący oświadczenie Spółki z 7.06.2019 r. o rozwiązaniu umowy o świadczenie usług księgowych oraz o zwolnieniu z dokonania rozliczeń księgowych dotyczących maja i czerwca 2019 r. Zatem w notatce z 14.04.2020 r. błędnie przytoczono informacje co do strony, która wypowiedziała umowę o świadczenie usług księgowych – wskazano biuro rachunkowe zamiast Spółkę. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 23-24)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że jest to wynikiem omyłki. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 216-220)

Wyjaśnienia nie zmieniają ustaleń kontroli.

Postanowieniem z 8.06.2020 r. (wpływ do Urzędu 8.06.2020 r.) Szef Krajowej Administracji Skarbowej¹³ przedłużył termin blokady rachunków bankowych Spółki na czas oznaczony nie dłuższy niż trzy miesiące, tj. do dnia 9.09.2020 r. do kwoty 3 496 096 zł z uwagi na fakt, że zachodzi uzasadniona obawa, że podmiot kwalifikowany nie wykona istniejącego zobowiązania w podatku VAT za okres od lipca do grudnia 2019 r. W postanowieniu wskazano, że kwestie prawidłowego rozliczenia podatku od towarów i usług podmiotu kwalifikowanego będą weryfikowane w toku kontroli celno-skarbowej prowadzonej przez Naczelnika Śląskiego UCS (...). Natomiast w piśmie przekazującym postanowienie, Szef KAS poprosił o rozważenie, w związku z przedstawionym w postanowieniu stanem faktycznych i prawnym oraz brzmieniem art. 96 ust. 9 pkt 5 ustawy o podatku od towarów i usług, podjęcia działań w zakresie wykreślenia podatnika z rejestru jako podatnika VAT. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 52-71)

Czynności w zakresie wykreślenia z rejestru podatników VAT przeprowadzono 9.06.2020 r. i z tym dniem podmiot został wykreślony na podstawie art. 96 ust. 9 pkt 5 ustawy o podatku od towarów i usług. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 101-108)

W trakcie wizji lokalnej 29.06.2020 r., mającej na celu weryfikację adresu rejestracyjnego/miejsca prowadzenia działalności gospodarczej Spółki, pracownik Urzędu, stwierdził, że miała ona tam swoje biuro, ale od dawna nie funkcjonuje pod tym adresem. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 92-93)

Następnie 2.07.2020 r. pracownik Referatu Analiz i Planowania, w oparciu o dostępne dane z aplikacji i baz danych (WRO-System, KONTROLA, EWIKON, e-Orus, Bazę Podmiotów

¹³ Dalej: KAS

Szczególnych, Krajowy Rejestr Sądowy¹⁴) sporządził analizę. W podsumowaniu wskazał, że w związku z wykreśleniem Spółki przez Urząd z rejestru podatników VAT oraz informacją, że kwestie prawidłowego rozliczenia podatku od towarów i usług Spółki będą weryfikowane w toku kontroli celno-skarbowej, zarekomendował niepodejmowanie dalszych działań wobec Spółki. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 94-98)

Pismem z 8.07.2020 r. (wpływ do Urzędu 10.07.2020 r.) Naczelnik Urzędu został poinformowany przez Naczelnika Śląskiego UCS (...) o wszczęciu 7.07.2020 r. kontroli celno-skarbowej w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za okres od 1.07.2019 r. do 31.12.2019 r. Decyzją z 30.07.2020 r. (wpływ do Urzędu 10.08.2020 r.) Naczelnik Śląskiego UCS (...) określił przybliżoną kwotę zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług, kwotę odsetek za zwłokę należnych na dzień wydania decyzji, przybliżoną kwotę dodatkowego zobowiązania w podatku od towarów i usług na podstawie art. 112c pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług za poszczególne miesiące od lipca do grudnia 2019 r. oraz dokonał zabezpieczenia w kwocie łącznej 7 646 253 zł na majątku Spółki na poczet wymienionych zobowiązań podatkowych oraz odsetek za zwłokę. Decyzja została doręczona prezesowi Spółki 19.08.2020 r. (doręczenie zastępcze). (dowód: akta kontroli Tom II, str. 109-134)

W związku z decyzją dot. zabezpieczenia zobowiązań podatkowych, Naczelnik Urzędu 25.08.2020 r. wystawił zarządzenia zabezpieczenia (ZZ-1) na miesiące od lipca do grudnia 2019 r. i przekazał do realizacji do organu egzekucyjnego. Klauzula wykonalności organu egzekucyjnego została nadana 26.08.2020 r. Z przedłożonych pism kierowanych do Naczelnika Śląskiego UCS (...) wynika, że organ egzekucyjny dokonał zajęcia zabezpieczającego 27.08.2020 r. w trzech bankach. W odpowiedzi organ egzekucyjny uzyskał informacje od banków:

- 27.08.2020 r. – bank potwierdził blokadę rachunków bankowych dokonaną przez Szefa KAS;
- 31.08.2020 r. – bank potwierdził przyjęcie do realizacji zajęć oraz poinformował o przeszkodach w zakresie kwot, które mają być zabezpieczone (doprecyzowanie wartości);
- 4.09.2020 r. – jeden bank wskazał brak środków na realizację zajęcia.

Organ egzekucyjny 8.09.2020 r. zwrócił się do banku o zabezpieczenie kwot w związku z uwolnieniem blokady Szefa KAS oraz potwierdzenie wysokości zabezpieczonej kwoty. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 231-276)

Na podstawie systemu Karta2 kontrolujący ustalili, że 27.10.2022 r. Naczelnik Śląskiego UCS (...) wydał wynik kontroli po kontroli w zakresie prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za okres od lipca do grudnia 2019 r. (data doręczenia wyniku 16.11.2022 r.). (dowód: akta kontroli Tom I, str. 283-293)

Pismem z 21.12.2020 r. (wpływ do Urzędu 21.12.2020 r.) Naczelnik Urzędu został poinformowany przez Naczelnika Śląskiego UCS (...) o wszczęciu 2.12.2020 r.

¹⁴ Dalej: KRS

kontroli celno-skarbowej w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za okres od 1.10.2018 r. do 30.04.2019 r. Wynik kontroli wpłynął do Urzędu 20.01.2022 r. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 135-137)

Na podstawie systemu Karta2 kontrolujący ustalili, że 8.12.2021 r. Naczelnik Śląskiego UCS (...) wydał wynik kontroli po kontroli w zakresie podatku od towarów i usług za okres od października 2018 r. do kwietnia 2019 r. (data doręczenia wyniku 27.12.2021 r.). Przekształcenie kontroli celno-skarbowej w postępowanie podatkowe na podstawie art. 83 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej nastąpiło 27.04.2022 r. Zakończono 28.09.2022 r. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 283-293)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że Naczelnik Urzędu nie pozyskiwał informacji w zakresie stanu kontroli celno-skarbowej prowadzonych wobec Spółki. Wskazał, że występuje do innych organów prowadzących kontrole w sytuacji gdy prowadzi sprawy/czynności/kontrole/postępowania, w których możliwe jest wykorzystanie materiału pozyskanego w toku kontroli, bądź w sytuacji gdy wiedza o stanie kontroli istotna jest dla realizacji innych zadań, np. w przypadku wystąpienia podatnika o zwrot podatku. W tej sprawie nie istniały wymienione przesłanki. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 252-256)

Od 2.12.2020 r. do 27.12.2021 r. Naczelnik Śląskiego UCS (...) prowadził również wobec Spółki kontrolę mającą na celu stwierdzenie czy podatnik wykonał obowiązki wynikające z przepisów ustawy o podatku akcyzowym w zakresie obrotu alkoholem etylowym skażonym za okres od października 2018 r. do kwietnia 2019 r. Pismem z 8.04.2022 r. (wpływ do Urzędu 14.04.2022 r.) Naczelnik UCS przekazał postanowienie o przekształceniu kontroli celno-skarbowej w postępowanie podatkowe.

Pismem z 2.07.2020 r. (wpływ do Urzędu 2.07.2020 r.) Naczelnik Śląskiego UCS (...) poinformował, że 4.06.2020 r. wszczęte zostało postępowanie karne skarbowe w sprawie mającego miejsce (..) w okresie od 31.07.2019 r. do 30.12.2019 r. czynu zabronionego polegającego na posłużeniu się przez podatnika nierzetelnymi, stwierdzającymi niezaistniałe zdarzenia gospodarcze fakturami VAT, w wyniku czego doszło do podania nieprawdy w deklaracjach VAT-7, złożonych przez Spółkę Naczelnikowi Urzędu za miesiące od lipca do grudnia 2019 r., odnoście kwot podatku naliczonego wynikającego z tych faktur, przez co narażony został na uszczuplenie podatek od towarów i usług za wskazany okres w kwocie 3 929 134,68 zł.

Naczelnik UCS zwrócił się o przesłanie kserokopii zawiadomienia podatnika dokonanego w trybie art. 70c ustawy Ordynacja podatkowa.

Pismem 27.04.2021 r. (wysłanym 4.05.2021 r.) Naczelnik Urzędu zawiadomił Spółkę, że bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług za okres od lipca do grudnia 2019 r. został zawieszony 4.06.2020 r. w związku z prowadzonym postępowaniem karnym skarbowym dotyczącym zobowiązań, z których niewykonaniem wiąże się podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego w okresie od lipca do grudnia 2019 r. w podatku od towarów i usług. Pismo niepodjęte – zwrot pisma 21.05.2021 r. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 215-224)

Kontrolujący ustalili, że zawiadomienie na podstawie art. 70c ustawy Ordynacja podatkowa skierowano do Spółki po ponad dziewięciu miesiącach od pozyskania informacji o wszczęciu postępowania karnego skarbowego.

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że w dacie wpływu informacji o wszczętym postępowaniu karnym skarbowym nie obowiązywała w Urzędzie procedura regulująca termin zawiadamiania. Termin miesięczny został określony w załączniku nr 1 Procedura określająca zasady przeciwdziałania przedawnieniu należności podatkowych i niepodatkowych w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu do decyzji nr 5/2021 Naczelnika Urzędu z 12.02.2021 r. Pracownik odpowiedzialny za to zadanie przygotowywał w tamtym czasie zawiadomienia uwzględniając zbliżający się termin przedawnienia zobowiązań podatkowych. Ponadto w związku z ogłoszonym stanem pandemii i pilnymi zadaniami w zakresie ulg w spłacie zobowiązań, pracownik wykonywał pracę w Pierwszym Referacie Spraw Wierzycielskich od 1.06.2020 r. do 31.08.2020 r. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 245-247)

Wyjaśnienia nie zmieniają ustaleń kontroli. Na czas wykonywania zadań przez Urząd niewątpliwie wpływ miały nieprzewidziane czynniki, jakimi były utrudnienia wynikające z trwającej pandemii COVID-19 w początkowym okresie jej trwania oraz oddelegowanie pracownika do wykonywania zadań w obszarze ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Naczelnik Urzędu winien kierować się w toku załatwianych spraw m.in. szybkością postępowania. Wprowadzenie przez Naczelnika procedury określającej zasady przeciwdziałania przedawnieniu należności podatkowych i niepodatkowych świadczą o tym, że dostrzegł on nieprawidłowe funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w tym obszarze oraz konieczność określenia zasad postępowania.

Informację o zawiadomieniu Spółki na podstawie art. 70c ustawy Ordynacja podatkowa o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, Naczelnik Urzędu przekazał Naczelnikowi Śląskiego UCS (...) pismem z 29.06.2021 r. (wysłane 1.07.2021 r.), tj. po 40 dniach od zawiadomienia Spółki. (dowód: akta kontroli Tom II, str. 212-214)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że na czas, który upłynął od wpływu do Urzędu niepodjętej korespondencji do poinformowania wnioskodawcy o fakcie zawiadomienia podatnika na podstawie art. 70c ustawy Ordynacja podatkowa o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia wpływ miało wykonywanie przez pracownika zadań o wyższym priorytecie. Pracownik w tym czasie sporządzał takie zawiadomienia i wysyłał do innych podmiotów oraz realizował zadania, dla których obowiązują terminy zawite. Wskazano również na braki kadrowe spowodowane pandemią SARS-CoV-2 oraz spiętrzenie spraw wynikające z tego tytułu. Podkreślono, że zadanie zostało zrealizowane w pierwszym możliwym terminie. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 216-220)

Wyjaśnienia nie zmieniają ustaleń kontroli. Organ podatkowy zobowiązany jest do podejmowania działań bez zbędnej zwłoki. Winien kierować się racjonalnością działania, tj. załatwiania spraw kompleksowo – z chwilą zawiadomienia Spółki o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia zasadnym zdaje się być przekazanie informacji do wnioskodawcy. Takie działanie ograniczyłoby konieczności kolejnego powrotu do sprawy, w celu

przygotowania i wysyłkę pisma (nie wymagającego merytorycznych rozstrzygnięć) do Naczelnika Śląskiego UCS.

Podsumowując, Naczelnik Urzędu otrzymał w analizie pogłębionej polecenie przeprowadzenia czynności weryfikacyjno-kontrolnych za rok 2019. Po otrzymaniu analizy podjął działania w zakresie ustalenia podmiotu prowadzącego sprawy podatkowe Spółki oraz weryfikację rozliczeń w oparciu o dane w dostępnych systemach i aplikacjach. Z chwilą otrzymania postanowienia Szefa KAS o przedłużeniu blokady rachunków bankowych podmiotu kwalifikowanego na kolejne trzy miesiące, już następnego dnia, zgodnie z poleceniem Szefa KAS, wykreślił podmiot z rejestru podatników VAT. Niezwłocznie, po otrzymaniu decyzji Naczelnika Śląskiego UCS (...) o zabezpieczeniu zobowiązań podatkowych za miesiące od lipca do grudnia 2019 r., wystawił zarządzenia zabezpieczenia i nadał im klauzulę wykonalności. Działania Naczelnika Urzędu były ograniczone ze względu na wszczętą kontrolę celno-skarbową najpierw za okres od lipca do grudnia 2019 r., a następnie od października 2018 r. do kwietnia 2019 r.

2.3.	(...)	Sp.	z	o.o.,	NIP	(...)
-------------	--------------	------------	----------	--------------	------------	--------------

Spółka jako główny rodzaj działalności wskazała sprzedaż hurtową wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego (PKD 46.74.Z). Działalność gospodarczą Spółka rozpoczęła 2.01.2010 r. Jako czynny podatnik VAT Spółka została zarejestrowana 1.03.2010 r.

Pismem z 6.07.2020 r. (wpływ do Urzędu 7.07.2020 r.) IAS (...) przekazała do Urzędu pismo Ministerstwa Finansów z 29.06.2020 r. zawierające analizę podmiotów uczestniczących prawdopodobnie w łańcuchu transakcji, które budzą wątpliwości, zarówno pod kątem rzeczywistego przebiegu samych transakcji, jak i rzetelności firm będących ich kontrahentami. W odniesieniu do tych podmiotów, w trakcie prac analitycznych Ministerstwo Finansów, m.in. przy wykorzystaniu repozytorium Jednolitego Pliku Kontrolnego¹⁵ oraz informacji udostępnianych przez System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej¹⁶ stwierdziło co najmniej kilka przesłanek sygnalizujących podwyższone ryzyko popełnienia naruszeń przepisów prawa podatkowego. Jako jeden z podmiotów została wskazana (...) Sp. z o.o., która mogła pełnić rolę tzw. „beneficjenta” (w opisach schematów karuzel podatkowych określanego także mianem „brokera”), realizując odliczenia podatku naliczonego niezapłaconego na wcześniejszym etapie, odliczając ten podatek, a wobec nagromadzenia nadwyżki podatku naliczonego nad należnym, występowała o jego zwrot. Podmiot ten wykazywał większość sprzedaży w ramach wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów. W analizie wskazano rozważenie zasadności wstrzymania nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za kwiecień 2020 r. oraz zainicjowanie czynności weryfikacyjno-kontrolnych za okres co najmniej od października 2019 r. do kwietnia 2020 r. Wyznaczono termin do przekazania wyników podjętych działań do 30.09.2020 r. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 1-33)

¹⁵ Dalej: JPK_VAT

¹⁶ Dalej: STIR

W deklaracjach za okres od kwietnia 2019 r. do czerwca 2020 r. podmiot wykazywał wyłącznie kwoty do zwrotu w wysokości od 37 do 55 tys. zł. W okresie wskazanym w analizie Spółka występowała o zwroty w kwotach od 37 do 49 tys. zł. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 266-268)

W trakcie kontroli ustalono, że jeszcze przed wpływem analizy do Urzędu, Urząd był w posiadaniu pisma Opolskiego UCS (...) z 29.06.2020 r. (wpływ do Urzędu 1.07.2020 r.). W piśmie tym wskazano wysokie prawdopodobieństwo udziału Spółki w oszustwie karuzelowym. Tezę tę uzasadniono analizą przepływu towarów, transakcji, podmiotów w nich uczestniczących i ich zachowań, które wskazywały na większość cech charakterystycznych dla oszustw karuzelowych, tj. powiązania osobowe, wysokie obroty od początku działalności, brak oznak racjonalności działania, brak typowych zachowań konkurencyjności na rynku, brak dążenia do skrócenia łańcucha dostaw i maksymalizacji zysków. Naczelnik UCS wskazał pod rozagę podjęcie działań ukierunkowanych na wykreślenie Spółki z rejestru czynnych podatników VAT, celem jak najszybszego przerwania fikcyjnej działalności. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 34-58)

W związku z wykazaniem przez Spółkę w deklaracji VAT-7 za czerwiec 2020 r. (wpływ do Urzędu 22.07.2020 r.) zwrotem podatku od towarów i usług w kwocie 48 234 zł, z terminem zwrotu 21.09.2020 r., pracownik Pierwszego Referatu Czynności Sprawdzających sporządził 14.08.2020 r. dokumentację pod kątem badania zasadności zwrotu podatku. Karta oceny zasadności zwrotu oraz raport z podsystemu KONTROLA R_KON_AN Analiza zasadności zwrotu VAT-Zatwierdzona nie zostały zaakceptowane przez kierownika Referatu Czynności Sprawdzających. Kierownik na karcie oceny zasadności zwrotu sporządził odręcną notatkę o treści „Przedłużony termin zwrotu. Wniosek o kontrolę”. Zalecił dodatkowo wystosować pismo do urzędu skarbowego właściwego dla miejsca położenia magazynu o przeprowadzenie wizji lokalnej. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 503-504)

Adrian Piętek, pełniący obowiązki kierownika Referatu Analiz i Planowania, 18.08.2020 r. przekazał do pracownika oraz kierownika Pierwszego Referatu Czynności Sprawdzających (do wiadomości) analizę Ministerstwa Finansów za okres od października 2019 r. do kwietnia 2020 r. z prośbą o objęcie Spółki czynnościami weryfikacyjnymi za okres maj-czerwiec 2020 r. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że 19.08.2020 r. w Bibliotece Akt został zarejestrowany dokument sporządzony przez pracownika Referatu Analiz i Planowania, w związku z wpływem analizy pogłębionej. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 61-62).

W tym samym dniu użytkownicy o symbolu APIETE oraz DPATE sporządzili wiele raportów (WRO-System, EWIKON, KRS, e-Orus, podsystem KONTROLA), z których dane wykorzystano w przedstawieniu bieżącej sytuacji Spółki.

Kontrolujący w przedłożonej do badania dokumentacji nie stwierdzili, by w okresie od 7.07.2020 r. do 18.08.2020 r. podejmowane były jakiegokolwiek działania związane z wykorzystaniem informacji zawartych w analizie Ministerstwa Finansów. Jednostka kontrolowana nie przedłożyła żadnych dokumentów potwierdzających wykorzystanie analizy we wskazanym okresie.

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że analiza została sporządzona niezwłocznie po przydzieleniu 18.08.2020 r. sprawy przez kierownika i miała na celu uzupełnienie o aktualne dane Spółki, które pozwoliły na ocenę jej sytuacji finansowej oraz ocenę ryzyka podatkowego. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 231-237).

Wyjaśnienia nie zmieniają ustaleń kontroli.

Naczelnik Urzędu 24.08.2020 r. wezwał Spółkę, za pośrednictwem pełnomocnika, w związku z prowadzonymi czynnościami sprawdzającymi w zakresie złożonej deklaracji VAT-7 za czerwiec 2020 r., do złożenia dokumentów (faktury wraz z dokumentami rozliczenia transakcji) oraz do udzielenia dodatkowych informacji. Wezwanie przesłano za pośrednictwem e-PUAP (odebrane 31.08.2020 r.). Pismo to również zostało wysłane 26.08.2020 r. za pośrednictwem poczty elektronicznej do pracownika kancelarii podatkowej prowadzącej rozliczenia podatkowe Spółki. W związku z nieobecnością osób zajmujących się sprawami Spółki, dokumenty i wyjaśnienia wpłynęły do Urzędu: 31.08.2020 r., 9.09.2020 r. i 11.09.2020 r. Wynikiem badania prawidłowości transakcji była analiza z 15.09.2020 r. Analizą objęto jedną fakturę w zakresie wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów z 12.06.2020 r. o wartości 249 492,01 zł (dostawa na rzecz (...) GmbH nr VAT: (...)). W wyniku badania przedłożonych dokumentów pracownik prowadzący sprawę, nie stwierdził podstaw kwestionowania zasadności zwrotu wykazanego w deklaracji VAT-7 za czerwiec 2020 r. Przeprowadzone czynności sprawdzające udokumentowano notatką z 15.09.2020 r., podpisaną jedynie przez pracownika. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 121-163)

Czynności sprawdzające w zakresie weryfikacji rozliczeń Spółki z tytułu podatku od towarów i usług za czerwiec 2020 r. zostały zarejestrowane w aplikacji e-Orus pod nr 32428. Na dzień 25.11.2022 r. czynność widnieje jako niezatwierdzona. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 261-263)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że czynności sprawdzające nie zostały zatwierdzone po złożeniu korekty deklaracji. Wskazano, że terminowość realizacji zwrotów była monitorowana poprzez bieżącą akceptację kart zwrotów. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 231-237)

Wyjaśnienia nie zmieniają ustaleń kontroli.

Postanowieniem z 11.09.2020 r. Naczelnik Urzędu przedłużył terminu zwrotu zadeklarowanej nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za czerwiec 2020 r. w kwocie **48 234 zł** do czasu przewidywanego zakończenia weryfikacji rozliczenia podatnika, tj. do 29.01.2021 r. Postanowienie przekazane zostało za pośrednictwem ePUAP. Pełnomocnik Spółki odebrał postanowienie 17.09.2020 r. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 164-168)

W przedstawionym stanie faktycznym, stwierdzić należy późne podjęcie decyzji o przedłużeniu terminu zwrotu podatku do czasu zakończenia postępowania weryfikacyjnego. Postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu Naczelnik wydał na 10 dni przed terminem zwrotu. W działaniu swym Naczelnik Urzędu nie uwzględnił ryzyka niepodjęcia korespondencji przez Spółkę, reprezentowaną przez pełnomocnika. Konsekwencją czego byłby brak możliwości doręczenia stronie korespondencji w trybie art.

150 ustawy Ordynacja podatkowa. Termin na doręczenie zastępcze to 25.09.2020 r., czyli już po terminie zwrotu, który przypadał na 21.09.2020 r.

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu przekazano do Zastępcy Naczelnika 10.09.2020 r. i po naniesieniu poprawek zostało następnego dnia zaakceptowane i wysłane. Wskazano również na fakt otrzymywania odpowiedzi na wezwanie 31.08.2020 r., 9.09.2020 r. i 11.09.2020 r. Naczelnik podkreślił, że pochopne przedłużanie terminu zwrotu wiąże się z koniecznością wypłaty odsetek i nie może być bezrefleksyjne. Decyzja o przedłużeniu terminu zwrotu musi być poparta analizą i nie może opierać się wyłącznie na podejrzeniu. Wskazał również na wcześniejszy dobry kontakt ze Spółką oraz udzielanie informacji. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 231-237)

Wyjaśnienia nie zmieniają ustaleń kontroli. Organ podatkowy posiadał informacje o możliwości uczestnictwa Spółki w oszustwie podatkowym z dwóch różnych, niezależnych źródeł. Rozpoczęcie weryfikacji zasadności zwrotu podatku VAT za czerwiec 2020 r. dopiero po miesiącu od wpływu deklaracji do organu podatkowego, zwiększało ryzyko niewykonania czynności w terminie, a co za tym idzie ewentualną konieczność przedłużenia terminu zwrotu.

W ramach prowadzonych czynności, 16.09.2020 r. Naczelnik Urzędu wystąpił do Naczelnika Urzędu Skarbowego w (...) o przeprowadzenie w ramach pomocy prawnej - **wizji lokalnej** miejsca wskazanego przez Spółkę jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej (wynajmowania lokalu biurowego oraz powierzchni magazynowych). Z odpowiedzi z 21.09.2020 r. wynika, że adres jest w budynku użytkowym, brak jest tabliczki z logiem Spółki, nie zastano nikogo związanego ze Spółką. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 206-207, 264-265)

W związku z przeprowadzoną analizą, 21.09.2020 r. pracownik Pierwszego Referatu Czynności Sprawdzających sporządził wniosek o kontrolę Spółki, który został zaakceptowany przez kierownika referatu, a następnie 23.09.2020 r. przez Zastępcę Naczelnika ZN2. Wnioskowano o kontrolę w trybie pilnym w zakresie zasadności zwrotu VAT za czerwiec 2020 r. Wniosek ten został przeanalizowany 20.10.2020 r. oraz 21.10.2020 r. na spotkaniu Zespołu ds. typowania podmiotów do kontroli, które w związku z zagrożeniem epidemicznym odbyło się za pośrednictwem aplikacji MS Teams. Protokół ze spotkania sporządzono 3.11.2020 r. (załącznik do dokumentu stanowiła lista uczestników spotkania wraz z odręcznymi podpisami).

Zespół nie przyjął do realizacji wniosku. Postanowiono wystąpić do właściwego dla rozliczeń podatkowych członka zarządu Spółki naczelnika urzędu skarbowego o informacje o posiadanym przez niego majątku oraz osiągniętych dochodach. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 100-108)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że na spotkaniu procedowano 9 wniosków. Z uwagi na brak możliwości prowadzenia kontroli na poziomie sprzed pandemii, do kontroli przyjęto wyłącznie wnioski o najistotniejszym znaczeniu, których nieprzeprowadzenie mogłoby skutkować wysokim uszczupleniem dla budżetu. Naczelnik wskazał, że zdecydowano o przeprowadzeniu kontroli w zakresie zasadności zwrotu VAT na kwotę 98 mln zł oraz

w zakresie podatku CIT, gdzie potencjalne nieprawidłowości mogły sięgać 10 mln zł. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 265-266)

Wyjaśnienia zostały uwzględnione.

18.11.2020 r. skierowano pismo do Naczelnika Urzędu Skarbowego (...) z prośbą o informacje o stanie majątku prezesa Spółki. Odpowiedź uzyskano 11.12.2020 r. W informacji zawarto dane o dochodzie za 2019 r. (na podstawie PIT-37) oraz, że organ nie prowadził postępowania egzekucyjnego, wobec czego nie posiada informacji o stanie majątkowym oraz posiadanych składnikach majątku. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 221-236)

Spółka 29.10.2020 r. złożyła korektę deklaracji VAT-7 za czerwiec 2020 r. Kwotę 48 234 zł Spółka wykazała w pozycji 62 deklaracji, tj. kwota do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy. Pozostałe wartości deklarowane przez Spółkę nie uległy zmianie. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 247-248)

W deklaracjach VAT-7 za kolejne miesiące Spółka wykazywała kwotę do przeniesienia na kolejny okres rozliczeniowy: za lipiec 48 907 zł, za sierpień 49 299 zł, za wrzesień 49 973 zł, za miesiące od października do grudnia 488 zł. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 266-268)

Z dniem 1.01.2021 r. Spółka zmieniła właściwości na Naczelnika Urzędu Skarbowego w (...).

W analizie pogłębionej Ministerstwo Finansów zaleciło przeprowadzenie czynności weryfikacyjno-kontrolnych za okres od października 2019 r. do kwietnia 2020 r., które pozwoliłyby na ocenę ewentualnego świadomego udziału poszczególnych podmiotów w transakcjach w celu uzyskania korzyści podatkowych. Wskazało, że niezbędnym jest rozważenie zasadności wstrzymania zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za kwiecień 2020 r. oraz zainicjowanie czynności weryfikacyjno-kontrolnych za wskazane okresy.

Naczelnik Urzędu nie podjął żadnych działań w zakresie wypełnienia polecenia wskazanego przez Ministerstwo Finansów.

Badana w trakcie kontroli dokumentacja pozwala stwierdzić, że Naczelnik na bieżąco prowadził, w oparciu o dane zawarte w plikach JPK_VAT, weryfikację zasadności zwrotu podatku VAT za poszczególne okresy od października 2019 r. do kwietnia 2020 r. Czynności polegały na porównywaniu danych w dostępnych systemach i aplikacjach dotyczących transakcji, m.in. wykazania ich przez kontrahentów z wysokim poziomem ryzyka w ich rejestrach prowadzonych dla potrzeb rozliczenia podatku VAT, sprawdzenia czy kontrahent jest podatnikiem czynnym, potwierdzenia numeru VAT (VIES). W wyniku tych czynności, Naczelnik Urzędu przekazał informację o niezgodnościach do:

- Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego (...) oraz Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego (...) w związku z prowadzoną analizą zasadności zwrotu za październik 2019 r.;
- Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego (...) w związku z prowadzoną analizą zasadności zwrotu za kwiecień 2020 r. (czynności sprawdzające nr 31236). (dowód: akta kontroli Tom III, str. 269-502)

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że w 2020 r. zwroty realizowano zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów z 2014 r. oraz obowiązującą w 2020 r., procedurą szczególną

w sprawie określenia sposobu postępowania z deklaracjami dla podatku od towarów i usług/korektami deklaracji, z których wynika zwrot podatku od towarów i usług w czasie stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Wskazał również, że 21.09.2020 r. komórka ds. analiz i planowania sporządziła wniosek o przeprowadzenie kontroli podatkowej w zakresie podatku od towarów i usług za czerwiec 2020 r. Zespół ds. typowania podmiotów do kontroli przed ostatecznym podjęciem decyzji o kontroli zdecydował o podjęciu działań celem uzyskania informacji o majątku członka zarządu Spółki. Działanie to miało na celu, zdaniem Naczelnika Urzędu, ustalenie możliwości wyegzekwowania potencjalnego zobowiązania podatkowego w sytuacji braku majątku zobowiązanego. Ostatecznie odstąpiono od kontroli, w związku ze złożeniem przez Spółkę korekty deklaracji, w której wycofała się z deklarowanej kwoty do zwrotu i wykazała kwotę do przeniesienia. Decyzja ta podyktowana była również niestwierdzeniem nieprawidłowości w toku weryfikacji dokumentów dotyczących zasadności zwrotu podatku VAT, brakiem bezpośredniego narażenia Skarbu Państwa na uszczuplenie należności podatkowych (kwota do przeniesienia w deklaracji korygującej) oraz koniecznością realizacji innych priorytetowych zadań w warunkach pandemii. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 231-237)

Ponadto wobec Spółki przeprowadzono czynności sprawdzające z uwagi na wniosek SCAC skierowany przez brytyjską administrację podatkową (zarejestrowane w e-Orus pod nr 30435). W wyniku wezwania o przedstawienie dokumentów dotyczących transakcji z (...) GmbH, (...) Spółka złożyła dokumenty, w tym: umowę zawartą z kontrahentem, dokumenty CMR¹⁷, dokumenty Wz¹⁸, dokumentację zdjęciową i wyjaśnienia prezesa.

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że w 2020 r. w trakcie weryfikacji zwrotów VAT, nie było podstaw by sądzić, że podatnik jest nierzetelny. Takiej częściowej odpowiedzi udzielono 22.12.2020 r. na wniosek – w części otrzymanych dokumentów transakcje zostały potwierdzone. Niekompletność dokumentów, tj. brak dowodów płatności, skutkowała dodatkowym wezwaniem Spółki – korespondencji tej nie odebrano. Naczelnik wyjaśnił, że ostatecznej odpowiedzi na wniosek SCAC udzielił 28.04.2021 r., a 20.05.2021 r. informację o udzielonej odpowiedzi na wniosek SCAC przekazał do Urzędu Skarbowego (...), w związku ze zmianą właściwości podatnika z dniem 1.01.2021 r., zaznaczając, że w przypadku zainteresowania, materiał zebrany w toku czynności sprawdzających zostanie przekazany. Wyjaśnienia zostały uwzględnione.

W odniesieniu do wykazanego przez Spółkę zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za miesiąc maj 2020 r. w kwocie 47 800 zł kontrolujący ustalili, że weryfikację przeprowadzono w oparciu o dane w dostępnych systemach i aplikacjach. Pracownicy Urzędu badaniem objęli: analizę kryteriów segmentacji ogólnej (niskie ryzyko), analizę zasadności zwrotu, sprawdzenie zgodności pomiędzy deklaracją VAT-7 a VIES (brak rozbieżności), analizę dochodów Spółki wykazanych w CIT-8 za 2019 r. (dochód 129 892 zł), ocenę ryzyka SCORP (podmiot o akceptowalnym ryzyku), występowanie podatnika w bazach danych (brak wystąpień), ocenę ryzyka podatnika VAT (podmiot o wysokim ryzyku), aktywność VIES z uwagi

¹⁷ Międzynarodowy list przewozowy

¹⁸ Dokument magazynowy - Wydanie na zewnątrz towarów

na wykazanie przez Spółkę wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów (kontrahent posiadał numer VAT-UE aktywny). Analiza zasadności zwrotu VAT została przygotowana 13.07.2020 r. zaakceptowana 16.07.2020 r. Nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym w wysokości 47 800 zł wykazaną w deklaracji za maj 2020 r. zwrócono 14.08.2020 r.

Naczelnik Urzędu przekazywał meldunki dotyczące wykorzystania informacji zawartych w analizie pogłębionej:

- 24.09.2020 r. za pośrednictwem Platformy Analitycznej - informacja odrzucona na poziomie Urzędu z powodu braku danych o terminie, do którego został przedłużony termin zwrotu podatku VAT za czerwiec 2020 r.;
- 30.09.2020 r. za pośrednictwem Platformy Analitycznej - uzupełniona informacja zaakceptowana przez IAS w Katowicach oraz 12.05.2021 r. przez Ministerstwo Finansów;
- 29.10.2021 r. w odpowiedzi na pismo IAS (...) z 11.10.2021 r. - kolejna informację o wynikach czynności prowadzonych wobec Spółki;
- 19.05.2022 r. za pośrednictwem Platformy Analitycznej w związku z prośbą Ministerstwa Finansów z 18.05.2022 r. dotyczącą sporządzonego 21.09.2020 r. wniosku o przeprowadzenie kontroli podatkowej w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu za czerwiec 2020 r., który „jak wskazano we wcześniejszej informacji zwrotnej miał być rozpatrzony na najbliższym posiedzeniu Zespołu ds. typowania podmiotów do kontroli”. (dowód: akta kontroli tom III, str. 243-246, 251-260)

Naczelnik Urzędu 29.10.2021 r. przekazał, po około 11 miesiącach od zmiany właściwości przez Spółkę, Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w (...) analizę pogłębioną z 29.06.2020 r. sporządzoną przez Ministerstwo Finansów celem wykorzystania służbowego. (dowód: akta kontroli Tom III, str. 249-250)

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że przekazanie informacji do Naczelnika Urzędu Skarbowego (...) miało charakter wyłącznie przypominający. Przedmiotowa analiza była już wcześniej wysłana przez IAS (...) pismem znak: 2401-ICR.4022.108.2020.2 z 6.07.2020 r. dowód: akta kontroli Tom I, str. 231-237)

Wyjaśnienia zostały uwzględnione.

Kontrolujący ustalili, na podstawie aplikacji SeRCe, że Naczelnik Urzędu Skarbowego (...) 10.11.2021 r. na podstawie art. 96 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług wykreślił Spółkę z rejestru podatników VAT (podatnik nie istnieje). (dowód: akta kontroli tom III, str. 505)

Zaznaczyć należy, że pomimo posiadanej wiedzy o prawdopodobieństwie uczestnictwa Spółki w transakcjach, które mogły prowadzić do naruszenia przepisów prawa podatkowego, Naczelnik Urzędu nie podjął innych (niż wymienione wyżej) czynności w odniesieniu do wskazanych w analizie okresów. Nie podjęto także żadnych działań w odniesieniu do zwrotu wykazanego w deklaracji za maj 2020 r. w kwocie 47 800 zł. Termin realizacji zwrotu do 24.08.2020 r., zwrócono 14.08.2020 r. Brak właściwego obiegu dokumentu (analizy pogłębionej) w jednostce kontrolowanej spowodował, że w okresie od 7.07.2020 r. do 18.08.2020 r. informacje w niej zawarte w żaden sposób nie były wykorzystane. Naczelnik

Urzędu od ponad miesiąca był w posiadaniu informacji o wysokim prawdopodobieństwie uczestnictwa Spółki w oszustwie karuzelowym ukierunkowanym na wyłudzenie podatku VAT.

Za opisane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi osoba ówczesnie p.o. kierownika Referatu Analiz i Planowania Adrian Piętek oraz osoby sprawujące nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem i realizacją zadań Urzędu w okresie objętym kontrolą, tj. II Zastępca Naczelnika Grzegorz Hoinka oraz Naczelnik Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu Aleksandra Szulga.

2.4. (...) S.A., NIP (...)

Analiza z 28.07.2020 r. została przekazana za pośrednictwem IAS w Katowicach pismem z lipca 2020 r. (brak pełnej daty na dokumencie, wpływ do Urzędu 31.07.2020 r.) celem wykorzystania służbowego oraz podjęcia stosownych działań weryfikacyjno-kontrolnych rekomendowanych przez Ministerstwo Finansów wobec podatnika za okres od stycznia do maja 2020 r. W dokumencie wskazano, że zachodzi uzasadniona konieczność podjęcia stosownych czynności, celem ustalenia rzetelności prowadzonej działalności gospodarczej przez Spółkę, szczególnie przebiegu transakcji z wymienionymi w analizie kontrahentami.

W analizie pogłębionej opisano ustalony łańcuch transakcji w okresie od stycznia do maja 2020 r. pomiędzy podmiotami, które na wcześniejszym etapie dokonują dostaw, wykazując tzw. „zerowe” obroty, nie składają deklaracji VAT-7 lub nie wykazują sprzedaży w plikach JPK_VAT. Niektóre z nich posiadają bardzo krótką historię podatkową i prowadzone były przez osoby, których ujawnione źródła dochodów budzą wątpliwości co do rozmiarów prowadzonej przez te osoby działalności.

Zobowiązano Naczelnika Urzędu do przekazania informacji o sposobie wykorzystania analizy oraz wyników podjętych działań wobec Spółki do 15.10.2020 r. (dowód: akta kontroli Tom IV, str. 1-31)

Spółkę zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym 27.12.2012 r. Wysokość kapitału: 10 000 000 zł. Brak ujawnionego w KRS przedmiotu przeważającej działalności przedsiębiorcy. Jako pozostały rodzaj działalności Spółka wskazała, m.in.: sprzedaż hurtowa wyrobów tekstylnych (PKD 46.41.Z), sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia (PKD 46.42.Z), sprzedaż hurtowa elektrycznych artykułów użytku domowego (PKD 46.43.Z), sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków (PKD 46.45.Z).

Spółka w Urzędzie została zarejestrowana 9.01.2015 r.

W deklaracjach VAT-7 za okres od stycznia 2019 r. do maja 2020 r. Spółka deklarowała zarówno podatek do wpłaty, kwoty do zwrotu na rachunek bankowy jak i kwoty do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy. Wielkość obrotów wahała się w poszczególnych miesiącach od 2,3 do 10,2 mln zł. Obrót Spółki w 2019 r. wyniósł 76 451 614 zł, natomiast od stycznia do maja 2020 r. 29 560 708 zł. W deklaracjach VAT-7 za styczeń i luty 2020 r. Spółka zadeklarowała zwrot podatku w kwotach 154 683 zł i 84 100 zł. Spółka składała pliki JPK_VAT w terminach, zgodnie z art. 82 §1b ustawy Ordynacja podatkowa.

Spółka we WRO-System, moduł Ocena podatnika VAT została zakwalifikowana jako podmiot o podwyższonym poziomie ryzyka.

W wyniku przeprowadzonej analizy jawnoźródłowej Spółkę uznano za podmiot wiarygodny, co do faktu prowadzenia działalności gospodarczej. Zgodnie z analizą, podmiot wykazywał dużą aktywność w sieci Internet, adekwatną do rodzaju deklarowanej działalności gospodarczej (sprzedaż detaliczna i hurtowa m.in. artykułów dekoracyjnych) wykorzystując w tym celu m.in. własną stronę internetową. Spółka promowała swoją działalność także w mediach społecznościowych. W analizie podkreślono, że nie wyklucza to możliwości fikcyjności lub pozorności niektórych działań o charakterze biznesowym Spółki. Możliwość tej sprzyja: branża, w której działa Spółka (handel detaliczny i hurtowy drobnymi artykułami np. dekoracyjnymi), kierunki pozyskiwania towaru (kraje azjatyckie), promowany model sprzedaży – dropshipping oraz zamknięty charakter platformy B2B (na własnej stronie internetowej), dostępnej dla zarejestrowanych przedsiębiorców, co może sprzyjać tworzeniu nieformalnych powiązań.

Pierwsze czynności w związku z analizą pogłębioną podjęto 19.10.2020 r., tj. dopiero po 2,5 miesiącach od wpływu dokumentu do Urzędu. Pracownik Referatu Analiz i Planowania przeprowadził czynności sprawdzające za okres od stycznia do sierpnia 2020 r., potwierdzone adnotacją służbową.

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że analiza wpłynęła do Urzędu 31.07.2020 r. wyłącznie w wersji elektronicznej na adres mailowy sekretariatu. Została przekazana przez Zastępcę Naczelnika ZN2 do Referatu Analiz i Planowania. Po założeniu sprawy w Bibliotece Akt p.o. kierownika referatu 19.10.2020 r. przydzielił ją do realizacji pracownikowi.

Wyjaśnienie nie zmieniło ustaleń kontroli. (dowód: akta kontroli Tom IV, str. 1, 67-108; Tom I str. 203-204)

Z deklaracji CIT-8 za lata 2014-2019 wynika, że Spółka w każdym roku osiągała dochody, z których łączna kwota podatku do zapłaty wyniosła 2 123 146 zł.

Na dzień przeprowadzenia czynności sprawdzających nie posiadała zaległości podatkowych, a organ egzekucyjny nie prowadził postępowań egzekucyjnych wobec Spółki.

Analiza danych dostępnych we WRO-Systemie pokazywała znaczny udział zakupów od kontrahentów o wysokim i podwyższonym poziomie ryzyka (93,14%), w tym 75,49% stanowiły zakupy od podmiotów wymienionych w analizie pogłębionej.

Podczas czynności sprawdzających, 19.10.2017 r. pozyskano informację od pracownika Podlaskiego UCS (...):

- o planowanej przez Naczelnika Podlaskiego UCS (...) w listopadzie 2020 r. kontroli celno-skarbowej w zakresie podatku od towarów i usług za okres od stycznia 2019 r. do kwietnia 2020 r.;
- skierowaniu 8.10.2020 r. zawiadomienia do Prokuratury Regionalnej (...) o rozszerzenie prowadzonego wobec Spółki śledztwa o sygn. PR II Ds.11.2020.

Wobec Spółki w okresie od 28.07.2020 r. do 9.11.2022 r. przeprowadzono czynności sprawdzające (zarejestrowane w aplikacji e-Orus):

- nr 34990 z 3.02.2021 r. - w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu podatku VAT, w związku ze złożeniem przez Spółkę 28.01.2021 r. deklaracji VAT-7 za grudzień 2020 r.,

z wykazaną nadwyżką podatku naliczonego nad należnym do zwrotu w terminie 25 dni na rachunek bankowy w wysokości 53 091 zł.

Czynności sprawdzające przeprowadzono w oparciu o: przedłożone na wezwanie z 3.02.2021 r. dokumenty, plik JPK_VAT za grudzień 2020 r. oraz informacje pozyskane z dostępnych systemów informatycznych (WRO-System, podsystem KONTROLA, aplikacja VIES).

W zakresie podatku naliczonego przeanalizowano faktury zakupu za grudzień 2020 r. i płatności dotyczące tych faktur VAT, które zostały wykazane jako nabycie towarów i usług pozostałych oraz nabycie towarów i usług zaliczanych u podatnika do środków trwałych. Wśród zweryfikowanych dokumentów były faktury wystawione przez jeden z podmiotów wymienionych w analizie pogłębionej MF, dokumentujące zakup sztucznych kwiatów o łącznej wartości podatku VAT 327 919,24 zł. Transakcje wykazane zostały przez wystawcę w rejestrze sprzedaży w pliku JPK_VAT. Należności wynikające z faktur zostały uregulowane w formie kompensaty rozrachunków i przelewami na rachunek bankowy.

Stwierdzono brak podstaw do kwestionowania zasadności zwrotu.

Czynności analityczne, potwierdzone Analizą zasadności zwrotu VAT z 3.02.2021 r. wskazały na zatwierdzenie zwrotu VAT. Zwrot zaakceptował pracownik Pierwszego Działu Czynności Sprawdzających i Wymiany Informacji Międzynarodowej i kierownik Działu. Zgodnie z wnioskiem Spółki z 3.02.2021 r. kwotę zwrotu podatku VAT przeksięgowano 8.02.2021 r. na zaległość w podatku VAT za październik 2020 r.

- nr 36099 z 23.03.2021 r. - w związku z ujawnieniem zakupu od kontrahenta niebędącego podatnikiem VAT czynnym. W wyniku wezwania z 23.03.2021 r. Spółka złożyła korektę deklaracji VAT-7 i pliku JPK_VAT za sierpień 2020 r.

Naczelnik Urzędu 20.04.2021 r. przekazał właściwemu do rozliczeń kontrahenta Naczelnikowi Drugiego Urzędu Skarbowego (...) informację o niezgodnościach.

- nr 36720 z 12.04.2021 r. - w związku z ujawnieniem podczas weryfikacji raportu dotyczącego rozbieżności pomiędzy wartością podatku naliczonego VAT nabywcy z wartościami podatku należnego VAT zadeklarowanymi przez wystawców za wrzesień 2020 r., braku rozliczenia faktury wystawionej na rzecz kontrahenta faktury VAT nr (...) z 23.09.2020 r.

Po przeprowadzeniu czynności informację w tym zakresie Naczelnik Urzędu 21.05.2021 r. przekazał Naczelnikowi Urzędu Skarbowego (...), właściwemu do rozliczeń dla odbiorcy faktury.

- nr 37044 z 16.06.2021 r. - w związku z ujawnieniem podczas weryfikacji raportu dotyczącego niezgodności w JPK_VAT, niewykazanej w plikach JPK_VAT przez kontrahenta transakcji sprzedaży na rzecz (...) S.A. z faktury VAT nr (...) z 30.04.2020 r.

Po wyjaśnieniu sprawy stosowną informację 16.06.2021 r. przekazano Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w (...), właściwemu do rozliczeń dla wystawcy faktury.

- nr 37220 z 23.06.2021 r. - w zakresie różnic pomiędzy wykazanymi wartościami w informacji VAT-UE a wykazanymi wartościami w deklaracji VAT-7 w pozycji WDT

za wrzesień 2019 r. W odpowiedzi na wezwanie z 22.06.2021 r. (odebrane 24.06.2021 r.) Spółka 9.07.2021 r. złożyła korekty informacji VAT-UE¹⁹.

- nr 33061 z 25.09.2020 r. w związku z „Akcją STIR”. Na wezwanie Naczelnika Urzędu z 10.09.2020 r. podatnik dokonał weryfikacji wskazanych w wezwaniu rachunków bankowych i 25.09.2020 r. złożył wyjaśnienia wraz aktualizacją rachunków bankowych. (dowód: akta kontroli Tom IV, str. 109-200)

Z dokumentów przekazanych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że Spółka na dzień 14.11.2022 r. posiadała zaległości z tytułu:

- podatku dochodowego od osób prawnych za 2021 r. (CIT-8) w kwocie 965 873 zł oraz należne odsetki,
- podatku od towarów i usług:
 - za grudzień 2016 r. wynikające z decyzji Naczelnika Dolnośląskiego UCS (...) w kwocie 172 102 zł oraz należne odsetki,
 - za okres od maja do września 2022 r. wynikające z JPK_V7 w łącznej kwocie 3 729 445,20 zł oraz należne odsetki.

Wszystkie ww. zaległości zostały objęte tytułami wykonawczymi. (dowód: akta kontroli Tom IV, str. 207-209)

Kontrolujący, na podstawie systemu Karta2, ustalili 3.11.2022 r., że Spółka w zakresie podatku VAT za okres od stycznia 2018 r. do października 2019 r. i od listopada 2019 r. do kwietnia 2020 r., pozostawała w zainteresowaniu Podlaskiego UCS (...) od 23.06.2020 r. (tj. jeszcze przed otrzymaniem analizy pogłębionej) do 20.12.2020 r. Następnie 17.12.2020 r. wszczęto kontrolę celno-skarbową za okres od stycznia 2019 r. do kwietnia 2020 r. (zakończoną 3.10.2022 r.). Kontrolę tę 13.07.2021 r. rozszerzono na kolejne okresy rozliczeniowe za miesiące od maja 2020 r. do listopada 2020 r. Na dzień 3.11.2022 r. kontrola pozostawała w toku (upoważnienie ważne do 13.12.2022 r.). Zatem cały okres, którego dotyczyła analiza pogłębiona objęty został kontrolą celno-skarbową przez Naczelnika Podlaskiego USC (...).

Ponadto Naczelnik Dolnośląskiego UCS (...) przeprowadził w Spółce kontrolę w podatku od towarów i usług za grudzień 2016 r. (wszczętą 13.01.2021 r. i zakończoną 18.05.2021 r.). W wyniku kontroli 23.06.2022 r. Naczelnik Dolnośląskiego UCS (...) wydał decyzję określającą zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług za grudzień 2016 r. w kwocie 172 102 zł. (dowód: akta kontroli Tom IV, str. 201-206)

Reasumując, zgodnie z poleceniem zawartym w piśmie IAS (...) z lipca 2020 r. wobec Spółki podjęto czynności analityczne. Zainteresowanie Podlaskiego UCS (...) w zakresie podatku VAT za okres od 1.01.2018 r. do 30.04.2020 r. uniemożliwiło podjęcie czynności kontrolnych przez jednostkę kontrolowaną.

Informację o wykorzystaniu analizy pogłębionej przekazano za pośrednictwem aplikacji WRO-System moduł Analizy. Informacja wprowadzona do modułu 19.10.2020 r., zaakceptowana w tym samym dniu przez Zastępcę Naczelnika ZN2 i ostatecznie zaakceptowana 22.10.2020 r. przez Zastępcę Dyrektora IAS (...).

¹⁹ Informacja podsumowująca o dokonanych wewnątrzwspólnotowych transakcjach

Z przedłożonego wyjaśnienia wynika, że przyczyną przekazania informacji z 4-dniowym opóźnieniem (termin odpowiedzi wyznaczono do 15.10.2020 r.) było zaniedbanie kierownika Referatu Analiz i Planowania w niezwłocznym przydzieleniu pisma do realizacji pracownikowi (19.10.2020 r.).

Wyjaśnienie nie zmieniło ustaleń kontroli. (dowód: akta kontroli Tom IV, str. 201-206; Tom I, str. 203-204)

Kierownik jednostki kontrolowanej w trakcie kontroli przedłożył dodatkowe wyjaśnienia dotyczące organizacji Urzędu. Wskazał, że w roku 2020 w jednostce dokonano wielu zmian na stanowiskach wyższego i średniego szczebla zarządzania oraz dużych zmian kadrowych w poszczególnych komórkach organizacyjnych. Podkreślił, że od 2017 r. do 2020 r. zmiany na stanowisku naczelnika urzędu nastąpiły sześć razy, stanowiska zastępców w sumie pełniło osiem osób. W 2020 roku na stanowiskach kierowniczych dokonano zmian siedmiokrotnie. Przeprowadzona przez Naczelnika analiza sytuacji Urzędu wskazała na duże trudności w realizacji podstawowych zadań wyznaczonych w planie działalności. Naczelnik Urzędu wskazał, że określono wtedy niezbędny czas na poprawę sytuacji na co najmniej dwa lata. Komórka czynności sprawdzających odpowiedzialna za realizację zwrotów w wartości około 1,5 miliarda złotych była nieodetatyzowana. W 2020 r. zmieniono kierownika tej komórki oraz zaczęto ją wzmacniać osobowo. Poprawiono komunikację zarówno pionową jak i poziomą. Zmieniono obieg dokumentów i zobowiązano pracowników do wykorzystywania w większym zakresie SZD. Podjęto decyzję o delegowaniu uprawnień na pracowników oraz dwukrotnie zmieniano regulamin organizacyjny w celu reorganizacji rozporoszonych komórek (co spowodowało likwidację trzech stanowisk kierowniczych). Naczelnik wskazał, że w okresie tym występował do Dyrektora IAS (...) o przeprowadzenie naborów, doprowadzono do zatrudnienia pracowników na stałe z umów na zastępstwo, dokonano wielu przesunięć lub zmian na stanowiskach kierowniczych. Naczelnik podkreślił, że w planie pracy Referatu Analiz i Planowania jednym z priorytetów była wnikliwa analiza podmiotów z „listy typowań brutto” oraz „listy typowań netto” zleconych przez Ministerstwo Finansów. Natomiast w zakresie zwrotów podatku VAT postawiono na terminową realizację zwrotów VAT oraz wydawanie kolejnych postanowień o przedłużeniu terminu zwrotu w taki sposób aby możliwe było ich doręczenie przed upływem terminu zwrotu.

Naczelnik, w swoich wyjaśnieniach, przywołał również trudną sytuację kadrową w 2020 roku związaną z epidemią wirusa SARS-CoV-2. Wskazał, że wydano 528 poleceń pracy zdalnej. Adresatami większości tych poleceń byli pracownicy komórek SKP²⁰, SAP²¹, SPP²² i SEW²³. Działanie to miało ograniczyć rozprzestrzenianie się wirusa i zminimalizować przebywanie pracowników na kwarantannie/izolacji. Dla zobrazowania Naczelnik podał, że w SAP na pracy zdalnej pracownicy przebywali 157 dni, w SEW-2 – 195 dni, w SPP-1 - 214 dni.

Kierownik jednostki kontrolowanej podkreślił, że pomimo trudności kadrowych zrealizował w 2020 roku zwroty w kwocie 2 453 971 058 zł. Pracownicy Urzędu zweryfikowali

²⁰ SKP - Działy Kontroli Podatkowej

²¹ SAP -Referat Analiz i Planowania

²² SPP – komórki organizacyjne ds. podatków dochodowych, podatku od towarów i usług, oraz podatków majątkowych i sektorowych

²³ SEW – Działy Spraw Wierzytelności

5 121 zwrotów podatku od towarów i usług z pierwszych wersji deklaracji (bez korekt, których zdaniem Naczelnika jest + 25% miesięcznie). Średnia kwota przypadająca na zwrot w 2020 r. wynosiła 479 197 zł. Wskazał, że dokonał w tym okresie zwrotów o wartości jednorazowej:

- powyżej 10 000 000 zł – 27 zwrotów;
- w przedziale od 1 000 000 do 10 000 000 zł – 537 zwrotów;
- w przedziale 50 000 zł do 1 000 000 zł – 2 744 zł. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 267-273)

III. Kontrole funkcjonalne

Uregulowania dotyczące zasad sprawowania kontroli funkcjonalnej w Urzędzie określone zostały w:

- zarządzeniu Dyrektora Izby Administracji Skarbowej (...) nr 3/2019 z dnia 18 stycznia 2019 r. w sprawie organizacji systemu kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Izbie Administracji Skarbowej (...) i podległych urzędach, zmienionym zarządzeniem nr 65/2021 z 14 maja 2021 r.,
- decyzji nr 8/2021 Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie organizacji systemu kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu.

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono 18 kontroli funkcjonalnych, m.in. w tematach:

- prawidłowość, w tym terminowość realizacji zadań w okresie kontrolowanym – w stosunku do bezpośrednio podległych pracowników lub zadań;
- sprawdzenie formalne i merytoryczne zatwierdzanych czynności sprawdzających z podatku od towarów i usług ze szczególnym uwzględnieniem czynności z zakresu weryfikacji JPK;
- weryfikacja terminowości realizacji powierzonych spraw;
- prawidłowość, w tym terminowość wprowadzania i zatwierdzania danych w aplikacjach komputerowych, zgodnie z nadanymi uprawnieniami – w stosunku do bezpośrednio podległych pracowników lub zadań;
- prawidłowość ewidencjonowania spraw w systemie SZD;
- prawidłowość sporządzenia odpowiedzi do autora donosu.

Kontrolujący ustalili, że w trakcie kontroli funkcjonalnych nie weryfikowano spraw związanych z podmiotami wymienionymi w analizach pogłębianych. (dowód: akta kontroli Tom I, str. 171-184)

IV. Zalecenia pokontrolne

Przedstawiając powyższą ocenę wynikającą z ustaleń kontroli, zobowiązuję Panią Naczelnik do podjęcia wszelkich niezbędnych działań mających na celu zapewnienie prawidłowego działania Jednostki oraz zapobieganie powstaniu nieprawidłowości i uchybień.

W szczególności zalecam:

1. realizować wytyczne i niezwłocznie podejmować działania wskazane przez Ministerstwo Finansów w analizach pogłębionych;
2. bez zbędnej zwłoki zawiadamiać podatnika o nierozpoczęciu lub zawieszeniu biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w przypadku, o którym mowa w art. 70 § 6 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa;
3. niezwłocznie po zawiadomieniu podatnika o nierozpoczęciu lub zawieszeniu biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w związku z wszczęciem postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, jeżeli podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia wiąże się z niewykonaniem tego zobowiązania, informować organ, który wszczął te postępowanie o fakcie zawiadomienia;
4. zwiększyć nadzór nad obiegiem informacji i dokumentów w jednostce;
5. wyeliminować przypadki długotrwałego prowadzenia postępowania podatkowego;
6. dołożyć szczególnej staranności w przytaczaniu informacji w wytworzonych dokumentach;
7. wprowadzać dane o przeprowadzonych czynnościach sprawdzających do właściwej aplikacji zgodnie z instrukcją obsługi, a w sytuacji jej zakończenia odnotowywać ten fakt w aplikacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Zobowiązuję Panią Naczelnik do przekazania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Ponadto proszę o przekazania, w terminie 9 miesięcy od daty udzielenia odpowiedzi o sposobie wykonania zaleceń, informacji o rezultatach ich wdrożenia po przeprowadzonej kontroli.

Podstawa prawna

Art. 46 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 i 3, art. 47, art. 48 oraz art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Korespondencję otrzymują:

- 1) adresat

Z upoważnienia
Ministra Finansów
zastępca dyrektora

Maciej Wilczak

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/